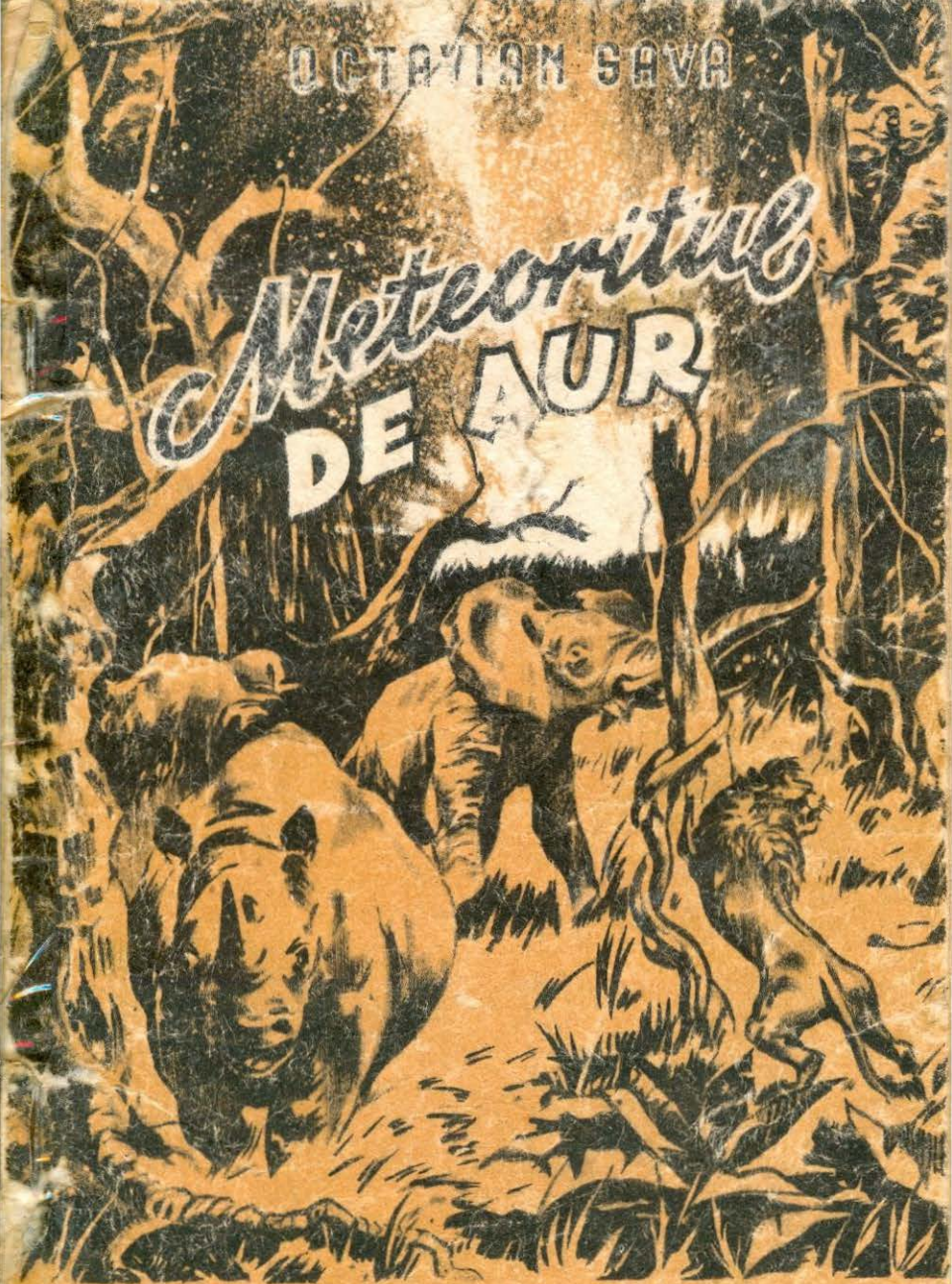

OCTAVIAN SAVU

Meteoritul DE AUR

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

1
1955

COLECȚIA NOASTRĂ

Succesul pe care l-a avut concursul de schițe și nuvele științifico-fantastice organizat de revista „Știință și Tehnică” și cererile mereu crescînde ale cititorilor au arătat necesitatea unei colecții în care să se tipărească astfel de lucrări.

În cadrul acestei colecții, al cărui prim număr a apărut, vor fi editate nuvele, povestiri sau romane cu caracter științifico-fantastic.

Urmărind întâmplările extraordinare ale eroilor care, învingînd mii de dificultăți cuceresc culmile inaccesibile, pătrund în adîncul vulcanilor, plutesc pe munți de gheață sau zboară pe nave interastrale, cititorii noștri vor trăi alături de ei, vor cunoaște măreția ideilor creatoare și puterea gîndirii umane.

Colecția are drept scop să cultive la cititorii săi dragostea față de știință, curajul și perseverența necesară oricăror mari înfăptuiri.

Rugăm pe cititorii noștri să ne scrie impresiile lor despre lucrările care vor apare în cadrul „Colecției povestiri științifico-fantastice”. De asemenea îi rugăm să ne trimită sugestiile lor și preferințele pe care le au.

Adresa noastră este: București, Raionul I. V. Stalin, Casa Științei, Piața Științei Nr. 1. Redacția Revistei „Știință și Tehnică”.

METEORITUL DE AUR

Povestire științifico-fantastică

de Octavian SAVA

Capitolul I

PROFESORUL DE GEOGRAFIE

Nu prea înalt, cu un păr bogat, alb strălucitor, contrastînd cu pielea arămie a feței, profesorul meu își dezmințea vîrsta prin mișcările sale suple și neobișnuit de vii. Avea un cap frumos, cu trăsături regulate, sculptate parcă în piatră de un meșter iscusit. Gîtul său puternic și musculos nu suporta niciodată strînsimea gulerului, purtat întotdeauna desfăcut. Ochi, de o culoare nedefinită între căprui și verde, îi erau luminați adesea de o scînteie vioaie de ironie care îl întinerea și mai mult. Într-un cuvînt, nimic nu te făcea să-i dai cei 67 de ani pe care îi avea în realitate.

Studentele anului III erau în bloc îndrăgostite de el, spre nefericirea noastră, a colegilor lor mai tineri dar mai puțin interesați.

De fapt și noi studenții îl admirăm mult. Ne plăcea felul colorat, viu, captivant în care își preda lecțiile. Imaginile pe care le folosea erau totdeauna pline de poezie. La cursul lui căpătăm nostalgia țărmurilor îndepărtate și necunoscute. Străbăteam emoționali misterioasele păduri neumblate, mările înspumate de furtuni, tăcerea deșerturilor fără margini. Auzeam vuietul marilor orașe industriale, respirația regulată și rapidă a trenurilor care gonesc neobosite de-a lungul și de-a latul planetei.

Coboram, alături de mineri oboșiți și palizi, în adîncul tainic al minelor și urcam în birourile somptuoase ale marilor trusturi imperiale, unde asistam indignați cum, în jocul amelor al dividendelor, se instalează sau se răstoarnă guverne, se stabilesc bugete de război și se încearcă a se hotărî destinele continentelor.

În însuși felul cum ne îmbrăcam căutam să-l imităm pe profesor. Nici unul dintre studenți nu mai purta cravată și chiar iarna pe gerul cel mai cumplit umblam cu gulerul larg desfăcut.

Despre Ion Spîneanu circulau o mulțime de legende:

— A umblat prin toată lumea! spuneau unii. În casă are o mulțime de trofee de animale exotice. El cu mina lui le-a împușcat, adăugau alții.

Se întîmpla, la curs, atunci cînd profesorul descria vreun colț îndepărtat al lumii, cîte o studentă mai îndrăznească să se ridice în picioare și să întrebe cu glasul puțin tremurat:

— Ați fost chiar dumneavoastră acolo, tovarășe profesor?

Spineanu zîmbea aproape vizibil și răspundea pe un ton ușor caustic.

— Asta n-are nici o legătură cu lecția noastră! După ce veți învăța tot ce v-am predat o să-mi cereți și amănunte suplimentare.

Studenta se roșea pînă în albul ochilor, se așeza trînlind banca și își punea în gînd să nu-l mai iubească pe omul acesta atît de uricios și îngîmfat.

Mă simțeam bucuros că-l înțeleg. În austeritatea cu care vorbea despre el însuși, eu nu vedeam dispreț față de studenți, ci un semn al modestiei. Și pentru asta mi-era drag.

Îndată după examenul de stat, am avut surpriza să fiu numit asistent la catedra profesorului Spineanu. De bucurie, nici nu-mi venea să cred. Mai tirziu am aflat că el însuși mă ceruse și m-am simțit foarte mîndru de această dovadă de încredere.

Cînd m-am prezentat emoționat la cabinetul său de lucru ca să-i mulțumesc, profesorul mă primi foarte vesel:

— Acum îți vine ușor să-mi mulțumești! Să vedem dacă n-o să-ți pară rău atunci cînd o să te pun să stai cite o noapte întreagă și să desenezi hărți.

— Vă stau la dispoziție! făcui eu zîmbind.

— Foarte bine! Atunci să începem chiar din clipa asta. *Ars longa, vita brevis* — spunea Hipocrat. Artă e lungă, viață e scurtă.

— Vă făgăduiesc că alături de dumneavoastră o să-mi însușesc „*de omni re scibili, et quibusdam aliis*”¹.

Spineanu mă privi mirat:

— Cunoști latina? întrebă el.

— Oarecum. Din liceu.

— Curios! În liceu se învăța latina 5 ani ca s-o uiți a doua zi după bacalaureat. Eu am învățat-o abia după ce am terminat universitatea. E un exercițiu mintal foarte interesant și folositor. Îți propun însă să nu mai folosim niciodată citate latinești. E o treabă de snobi! Cînd sînt inteligente merită să le traducem în romînește, iar cînd nu sînt, nu merită să le rostim nici în limba lor de bastină.

— Și acum, spuse el. Să trecem la treabă! Vei fi deci unul din asistenții mei.

Chiar din ziua aceea îmi dădu de făcut zeci de treburi: hărți de consultat, cursuri și comunicări de pregătît, scheme de desenat. Rămîneam de obicei peste orele obișnuite ale programului, dar aveam bucuria că el se afla mereu lîngă mine. Se apleca peste umărul meu și privea încruntat ceea ce făceam. Cînd era mulțumit nu-mi spunea nimic, tăcea și pe buze îi înflorea surîsul lui abia vizibil.

Dacă nu-i plăcea începea să strigă de se cutremurau geamurile.

Omul care la cursuri și seminarii părea cel mai calm din lume, în intimitate se dovedea mai teribil decît un vulcan în erupție.

În primul moment, ațîțat de tăcerea mea, căci nu-i răspundeam niciodată, i se umflau vinele gîtului iar vocea îi devenea tunătoare:

— Nu răspunzi! Nu te învrednicești măcar să-ți recunoști greșeala!

După cîteva minute însă vulcanul se potolea iar din flăcările, scînteile și lava erupției nu mai rămînea decît fumul subțire al țî-

¹ Toate lucrurile cite se pot știe și chiar mai mult. Faimoasă deviză a lui Pic de la Mirandole, vestit savant italian (1463—1494) care prelindea că are o memorie neîntrecută.

garetei pe care și-o aprindea calm ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Complet îmblinzit, începea să-mi explice pe îndelete de ce credea el că greșisem și ce trebuia să îndrept.

Încet, încet, s-a obișnuit cu mine. Striga tot mai rar iar citeodată, ca din întâmplare, îmi spunea :

— Dumneata ai stofă de savant ! Numai vezi să nu se mototolească prea rapid !

După un an de zile mi se părea că lucrez de când lumea cu profesorul Spineanu. Ajunsesem să ne înțelegem din ochi, fără sa ne spunem un cuvânt. Despre trecutul său însă nu-mi vorbise niciodată. Nu-mi spusese nici pe unde călătorise, nici ce țări văzuse. Acest subiect părea că-l îngropase, pentru totdeauna, undeva într-un colț ascuns al amintirilor pe care nu mai voia să le aducă niciodată la lumină.

Într-o seară de toamnă timpurie se pornise o ploaie cu stropi mici și deși. Un frig pătrunzător prevestea o iarnă lungă și grea. Cum venisem de dimineață subțire îmbrăcat, am rămas la facultate să aștept oprirea ploii.

Nici Spineanu nu plecase. Auzindu-mi pașii pe coridor deschise ușa cabinetului său și mă chemă înăuntru. Arăta foarte obosit. Ochiul roșii de nesomn i se infundaseră în orbite. Mîinile îi tremurau.

Se trînti gemînd într-un fotoliu.

— Am îmbătrînit, murmură el înăbușit.

— Dumneavoastră ? Sînteți mai tînăr decît mulți oameni la 20 de ani. Poate vă simțiți prost din cauza vremii astea păcătoase. Poate reumatismul...

— Nu, nu, mă întrerupse el. Eu n-am reumatism. Îmbătrînesc. O să sfîrșesc curînd.

— Goniți presimțirile astea negre ! protestai eu. Nu-și au nici un rost.

— Nu, crede-mă ! Îmi cunosc bine trupul ! Știu exact cîte parale face. Eu nu sînt dintre cei care se prăbușesc cu încetul. La mine, e deajuns o dată să scrișie ceva ca să se știe că mi se apropie sorocul. De altfel sînt pregătit. Îmi pare doar rău că n-o să mai pot munci. Și sînt încă atîtea de făcut !

Înfățișarea lui posomorită mă sperie. Ochiul lui, atît de luminos de obicei, erau acum triști. Citeam în ei un chin fără margini. Încercai să-l încurajez.

— Dar veți munci încă mulți ani ! Cu vigoarea dumneavoastră, cu vioiciunea de care dați dovadă, este cu neputință să mă convingeți că ați îmbătrînit. Un om ca dumneavoastră nu îmbătrînește niciodată.

— Iartă-mă, dar nu sînt o excepție, încercă Spineanu să glumească. Nu contrazic cu nimic dialectica naturii. Îmbătrînirea mea e cît se poate de normală.

Începu să zîmbească. Zîmbetul era cel obișnuit. Dar acum părea îndurerat, chinuit. Pielea arămie a obrazului se încrețise parcă dintr-o dată și își pierduse luciul.

— Îmi pare mai ales rău de prima mea lucrare începută încă în anii studenției. Nu mi-au fost de ajuns cei 67 de ani ai vieții ca s-o pot duce la bun sfîrșit. Păcat ! N-aș fi vrut să închid ochii înainte de a-i fi lămurit toate tainele. Am început-o cu 40 de ani în urmă. Eram foarte tînăr pe atunci. Iată, acum sînt bătrîn și mai am încă atîtea probleme de lămurit în legătură cu ea.

Profesorul își șterse cu batista fruntea îmbrobenată de sudoare și apoi continuă.

— Ești asistentul meu cel mai apropiat. După moartea mea vei pune ordine în hîrțile pe care le voi lăsa. Ți-ai fi recunoscător dacă o să duci dumneata mai departe cercetările mele asupra meteoritului de aur.

— Dar nu știu nimic despre un astfel de meteorit, bolborosii eu.

— Ai să afli chiar în noaptea asta. E o poveste lungă și destul de încilcită. Dacă nu ești prea obosit ca să asculți, o pot începe chiar acum.

— Sînt nerăbdător să vă ascult! i-am răspuns eu. Cît despre oboseală, mi-a trecut, fiți sigur.

Profesorul se ghemui mai adine în fotoliul său. Imi ceru o hartă veche a Africii care se afla pe biroul său, o netezi pe genunchi și arătîndu-mi un punct din apropierea ecuatorului, mă întrebă:

— Ai auzit vreodată de pustiul Bisstung?

Am stat o clipă pe gînduri și apoi am răspuns sigur pe mine:

— Da, e un pustiu ciudat din Congo belgian.

— De ce ți se pare ciudat? Nu e un pustiu ca oricare altul?

— Nu! Nu cunosc nici un alt pustiu în regiunea ecuatorială. Deșerturile nu fac bună tovărășie cu vînturile alizee și nici cu ploile cotidiene.

— Da, ai dreptate, murmură profesorul. Nu mai există nicăieri pe glob un loc ca Bisstung. În jurul acestui pustiu misterios se întinde fără margini, jungla nestrăbătută, păduri neatinse, o lume care freamătă de viață. Animale mari și mici mișună, se zbat, se luptă, se urmăresc prin tufișuri; copacii seculari își desfășoară mindri și nesupuși coroanele gigantice ca niște cupole de catedrală;

lianele urcă mlădioase pînă aproape de cer și la numai cîțiva pași de această lume agitată, clocotitoare, moartea și-a întins aripa peste sute de kilometri pătrați. De ce? Cum? Nimeni n-a putut răspunde!

— Poate un vulcan? O erupție puternică a acoperit totul cu lavă, încercai eu să găsesc o explicație.

Profesorul mă privi în tăcere. Clătină din cap și răspunse:

— Nu, lanțul munților vulcanici se întinde mult mai la vest.

— Și atunci care poate fi cauza? întrebai eu.

— Dacă aș putea fi sigur că ipoteza mea e justă, spuse profesorul cu un zîmbet trist, atunci chiar că aș muri liniștit. Acum 40 de ani, cînd am fost în Africa ecuatorială, pustiul Bisstung nu exista. În locul lui se întindea jungla. Dar o junglă neobișnuită cum nu mai întîlnisem nicăieri și cum probabil nimeni nu va mai vedea vreodată. Această junglă a pierit într-o singură noapte, deși n-a avut loc nici o erupție vulcanică, nici un cutremur, nici o surpare de teren.

— Miracoie nu există, exclamai eu. Cum se poate să dispară o junglă într-o singură noapte?

Cu ochii atinți afară pe fereastră căutînd parcă să revadă, acolo în întineric, niște întîmplări petrecute cu mulți ani în urmă, profesorul spuse rar ca și cum și-ar fi măsurat fiecare cuvînt.

— Am asistat la nașterea pustiului Bisstung. O naștere înconjurată de nelămurite semne de întrebare, o naștere dramatică care a lăsat timp îndelungat o rană nevindecată pe trupul verde al junglei ecuatoriale. Multe vieți s-au curmat atunci, multe patimi fierbinți au fost potolite odată pentru totdeauna în sfișietoarea tragedie care a avut drept decor pădurile din inima Africii. Din cîți martori au fost acolo, în vremea aceea, eu sînt singurul care i-am pătruns întrucîtva taina cumplită. 40 de ani de frămîntări, de muncă necurmată, de căutări, de speranță și de deznădejde, au fost prețul cu care am plătit smulgerea tainei. În noaptea asta îți voi împărtăși și ție tot ceea ce am aflat. Sînt singurul om de pe lume care cunoaște o parte din secretul meteoritului de aur. În noaptea asta tu vei deveni al doilea...

Capitolul II

LEGENDA ARABĂ

— Nisipurile fierbinți ale Africii, își începu profesorul Spineanu povestirea, au fost leagănul multor legende. După peregrinările fără de sfîrșit printre dunele incinse de soare, beduinii însetați, cu ochii înroșiți de scînteierile orbitoare ale nisipului, descălecă cu un strigăt de bucurie la umbra răcoroasă a oazelor. După ce-și potolesc setea și mulțumesc lui Allah că i-a trecut cu bine prin toate primejdiiile pustiului, încep să-și povestească legende pline de farmec. În ele viața se arată mai ușoară, pustiul, deși bîntuit de dughuri rele, nu mai este alît de trist, oazele se înmulțesc, palatele albe cu grădini răcoroase răsar la tot pasul.

Între aceste legende, la umbra oazelor cu apă limpede și curmale, se povestește și de istoria minunată a unei pietre de aur, pe care Allah a aruncat-o în mijlocul Africii. Nenumărați tineri

neînfricați, prinți de neam și șeici puternici au pornit s-o caute d
nici unul nu s-a mai întors viu.

— Nu e cumva vorba de Kaaba? am întrebat eu.

— O, nu! rîse Spineanu. Kaaba nu este o legendă, ci un m
teorit adevărat, căzut la Mecca, în Arabia. Mahomedanii îl soc
tesc sfînt. Din alb ca laptele, spun ei, s-a făcut negru, căci l-
înnegrit păcatele oamenilor. Visul oricărui mahomedan cucernic es
să ajungă măcar o dată la Mecca, să înconjoare de 7 ori cubul
zidărie înăuntrul căreia se află meteoritul și să atingă de fieca
dată piatra sfîntă. De altfel cred că le știi toate acestea?

— Da, le știu!

Profesorul începu să tușească.

— Deschide te rog fereastra, mă înăbuș în aerul ăsta închis.

Deschisei de îndată geamurile înalte ale cabinetului. O bo
rece năvăli în încăpere, răscolind hirtii de pe birou.

Profesorul trase adînc aerul rece în plămîni și își contin
povestirea.

— Kaaba a căzut la Mecca. Cît despre meteoritul de aur, l
genda povestește că s-ar fi prăbușit undeva prin centrul Africii.

— Și există vreun miez de adevăr în povestirea asta?

— Pînă în zorii zilei, vei afla totul! În orice caz trebuie
știi de la început că mulți europeni au crezut în adevărul acest
legende. Un meteorit uriaș, cu totul și cu totul din aur, nu es
un lucru de lepădat. Valoarea de neprețuit a comorii atrăgea
mulți exploratori și aventurieri către adîncurile neumblate ale ju
gurilor ecuatoriale.

La urma urmelor nu era pentru întîia oară cînd un europe
se îmbogățea pe neașteptate în Africa. De pildă, la Lüderitz,
coasta sud-vestică a continentului negru, trăise un șef de gară,
nume Stauch, un om simplu, a cărui misiune era să controleze da
șinele de cale ferată de curînd instalate de către o companie ge
mană se aflau în bună stare.

Într-o zi, la acest șef de gară veni un negru Bantu cu niște pietr

— Domnule șef, sînt diamante, spuse negrul.

— De unde știi?

— Pentru că am lucrat în minele de la Kimberley în sud.

Puțin după aceasta Stauch nu se mai îngriji de șine. Deveni
acționarul principal al unui uriaș consorțiu de diamante. Ce s-a i
timplat însă cu negrul care i-a arătat primele pietre prețioase, as
nu se mai știe!

Mulți dintre exploratorii care plecaseră în căutarea meteoritul
visau să aibă norocul lui Stauch. Dar petele albe de pe hărți
Africii centrale, care indicau locurile încă necercetate, dispăre
rînd pe rînd, fără să apară măcar o urmă a meteoritului legendă

Mai rămăseseră doar cîteva locuri neexplorate, în apropiere
ecuatorului.

În anul 1900, o expediție condusă de colonelul englez Arth
Smith, urcă de-a lungul fluviului Congo, cu misiunea de a cerce
și aceste regiuni. Ispititoare și perfida junglă, lăsă expediția să în
înteze nestîinjenită cîteva zeci de kilometri, apoi i se închise în urn
pentru totdeauna, la fel cum se închisese în povestea lui Ali-Baba mu
tele fermecat tăinuitor de comori. Nici un om din expediție nu se m
întoarse. Arthur Smith și ai lui dispărură în taina pădurilor vi
gine. Această dispariție stîrni mare vîlvă. Ziarele cerură cu veh

mență organizarea unor echipe care să-l caute pe Smith. Cu două decenii în urmă, exploratorul Livingstone, dispărut în condiții asemănătoare, fusese regăsit de ziaristul și călătorul englez Stanley. De ce n-ar fi fost posibil să fie regăsit și Smith?

Ziariștii însă, își goliră cerneala din călimări pe degeaba. Interese superioare dictau ca nici o expediție să nu pornească în ajutorul lui Smith. Cel mai înverșunat în această privință era Kaiserul Wilhelm II, împăratul Germaniei. Germanii ocupaseră mai de mult Africa de sud-vest bogată în mine de diamant și nădăjduiau să pună mina și pe Congo. De aceea nu vedeau cu ochi buni pe exploratorii englezi care pătrundeau prea adânc în Africa ecuatorială.

Belgienii o luară însă și înaintea Kaizerului și înaintea englezilor. Leopold al II-lea, regele Belgiei, întemeie o societate de cercetări geografice aparent numai cu scopuri științifice. Această societate instalează în Congo companii puternice care făceau comerț cu fier, lemn de abanos, fructe, minereuri și cauciuc.

Curînd, Congo fu decretat regat independent, iar coroana regală i se oferî lui Leopold al II-lea, care și-o pune pe cap fără prea multe nazuri. Pădurile produceau cauciuc din belșug, îmbogățind repede pe proprietarii lor. Treaba merse de minune, pînă cînd în 1908 acțiunile cauciucului din Congo scăzură vertiginos. Pe glob apăruse o altă mare producătoare: Malaya. Leopold se pomeni pe neașteptate cu visteria goală. Și atunci, în desperare de cauză, recurse la un gest „plin de generozitate“. Dăruî Belgiei teritoriul Congo pînă atunci regatul său personal Regele nu făcuse astfel o afacere prea proastă. Dimpotrivă. Parlamentul belgian se văzu nevoit să voteze niște credite destul de umilate pentru Africa, credite care-l îmbogățiră din nou.

În acest mod Congo — trecut în toate tratatele internaționale drept un stat „independent și pe vecie neutru“ — se transformă într-o colonie a regatului belgian, regat unde domnea, desigur, tot Leopold al II-lea.

Supușii africani ai regelui, habar nu avură însă de această schimbare alî de importantă. Nu-i întrebaseră de altfel nimeni, dacă sînt sau nu de acord cu ea.

Doi ani mai tîrziu, în 1910, o nouă expediție condusă de maiorul belgian Alfred Rosechamp căpătă misiunea să plece pe urmele lui Smith și să exploreze teritoriile din preajma ecuatorului aparținînd noului rege al Belgiei, Albert I.

Capitolul III

UN CONCURS CU PROBE GRELE

În vremea aceea eram student la universitatea din Bruxelles. Într-o zi, un coleg, Bernard Eisler, năvăli în cămăruța mea aflată sus, la mansarda unei clădiri vechi și înalte, cu acoperiș ascuțit, cum sînt mai toate casele bătrînului oraș flamand.

— Ai auzit? Îmi sligă colegul din ușă. Expediția Rosechamp caută un geograf care să întocmească hărțile noilor regiuni.

— Ei și? răspunsei eu fără să mă tulbur. Crezi c-or să aleagă pe unul ca noi? O să plece vreun domn onorabil, membru al societății de geografie.

— Nu, că e un drum greu de făcut! N-au nevoie de un ra-
mănit. Vor un om tânăr. S-a instituit și un concurs.

— Și care sînt probele?

— A, nu-s grele! În primul rînd întocmirea de hărți topografice.

— Asta știm să facem! Altfceva ce vor?

— Mă rog, să cunoști tot ce trebuie să cunoască un geograf.

— Și aci stăm bine. Alte probe mai sînt?

— Da. Un examen medical, o probă de călărie și una de tir
cu pușca și cu revolverul.

Aci colegul meu se opri cu un aer trist dar foarte comic.

— Ce fac? murmură el. Cum particip eu la proba de tir? Miop
cum sînt, pot confunda o zebură cu un om în pijama...

Am început să rîd. De examenul medical nu-mi era teamă. Eram
destul de voinic. Aveam mușchi puternici, antrenat în sport. În țară,
mersesem adesea cu tata și cu prietenii lui la vînătoare și deveni-
sem un țințas încercat. Știam să înot bine și călăream pe deșelate
ra indieni.

— Alte probe se mai cer? întrebai eu.

— Da, răspunse colegul meu ofînd din adîncul pieptului. Peste
toate acestea mai vor și cunoștințe de dialect bantă. De unde naiba
să cunoști limba acestor sălbatici?

— Cînd are loc concursul? întrebai eu.

— Peste o săptămînă.

— Ei află domnule, că într-o săptămînă o să vorbesc limba
bantă ca un negru. Nici n-o să mă poți deosebi de un băștinăș
african. Ai să vezi!

În clipa aceea uitasem că pentru mine concursul mai prezenta
o condiție, pe care mi-era cu neputință s-o îndeplinesc: cetățenia
belgiană. Autoritățile belgiene aveau să respingă de la început pe
oricare străin doritor să participe la expediție. De acest lucru însă
aveam să-mi dau seama abia peste o săptămînă...

Cele 7 zile și nopți care mă despărteau de concurs le-am în-
chinat studiului limbii bantă. Întîmpinam greutăți mai serioase în
ceea ce privește pronunția. În schimb, n-aveam de învățat nici un
fel de reguli gramaticale, pentru simplul motiv că astfel de reguli
nu fuseseră stabilite încă de nimeni. Cît despre scrierea bantă, cu
ea mă descurcam și mai ușor; o astfel de scriere nu exista. Mi-
lioane de negri vorbesc o limbă care nu se poate transmite decît
prin viu grai.

După o săptămînă de muncă pe brînci, îmi însușisem un vo-
cabular de aproape două mii de cuvinte, ceea ce pentru o limbă
primitivă înseamnă destul de mult. În schimb arătam ca o fan-
tomă. Devenisem palid și scofilit, cu cearcăne adînci în jurul
ochilor și fu cît pe aci să mă trezesc respins la examenul medical,
unde mai fuseseră trîniți încă 12 din cei 40 de tineri cîți candi-
daseră pentru locul de geograf în expediția Rosechamp.

În ziua concursului, cu inima cît un purece, după ce pentru
ridicarea moralului, Bernard Eisler îmi dădu să beau o ceașcă mare
de cafea neagră fierbinte, m-am prezentat la Palatul societății de
geografie. Comisia luase loc în sala de conferințe. La intrare alți
15 candidați așteptau ca și mine să le vină rîndul să fie examinați.

În sfîrșit, bătrînul ușier strigă și numele meu. Mi s-a oprit
inima în loc. Mi-am vîrit mîinile în buzunarele hainei ca să nu se
vadă că-mi tremură și am intrat cu pași mari în sală.

Şeful comisiei era Rosechamp. Stătea la mijlocul mesei în formă de potcoavă acoperită cu catifea liliachie. În dreapta şi în stînga lui luaseră loc cîţiva profesori. Pe unii îi cunoşteam de la cursuri. Toţi îşi luaseră nişte figuri severe şi păreau foarte preocupăţi de misiunea lor. Numai Rosechamp avea un aer plictisit şi absent. Stătea tolănit în fotoliul său, cu ochii pe jumătate închişi şi cu picioarele lungi întinse sub masă. Faţa mare şi grasă, proaspăt bărbierită cu colţurile gurii aţîrnînd în jos, exprima o nepăsare totală.

Mai tîrziu aveam să-mi dau seama că îndărătul acestei figuri de om leneş şi indolent se ascundea o mare energie, o voinţă fără margini. Complet lipsit de scrupule realiza tot ce îşi punea în cap, fără să ţină seama de piedici, învingînd orice fel de greutăţi, călcînd fără să şovăie peste vieţile oamenilor. Nimic nu putea sta în calea maiorului Rosechamp.

Mai tîrziu, nu odată l-am auzit afirmînd că şi-a însuşit principiul lui Niccolo Machiaveli, subtilul diplomat şi filozof italian din vremea renaşterii: „E mai bine să faci şi să te căieşti, decît să nu faci şi să te căieşti”!

Cu ani în urmă, la începutul carierei militare în colonii, cîţiva adversari îl reclamasera la Bruxelles cum că ar fi fost amestecat într-o afacere nu tocmai curată de „negot de abanos” cum fusese poreclit comerţul de sclavi. De îndată ce aflase de această reclamaţie, Rosechamp luase în grabă vaporul şi se întorsese în patrie. Cu cine a vorbit, ce argumente a adus nu se va şti, probabil, niciodată. Cert este însă faptul că, două luni mai tîrziu, fu înălţat la gradul de locotenent şi numit într-o funcţie importantă tot în Africa.

Adversarii lui, abia atunci aveau să afle ce înseamnă răzbu-narea lui Rosechamp. Două presupuse răscoale ale indienilor izbucniră simultan în două localităţi diferite din Congo. Funcţionarii albi fură măcelăriţi pînă la unul. Erau chiar aceia care depuseseră reclamaţie.

La Leopoldville se vorbea că Rosechamp n-ar fi fost străin de aceste aza-zise răscoale. Cu toate acestea, guvernul belgian îl însărcină pe el cu conducerea operaţiunilor de represiune. Rosechamp se purta cu o cruzime înspăimîntătoare. În cîteva zile el rase de pe suprafaţa pămîntului trei sate de negri şi împuşcă mai bine de patru sute de indigeni paşnici.

Pentru această acţiune „eroică” Rosechamp căpătă panglica albastră cu dungă neagră la mijloc a ordinului Leopold al II-lea. „Este mai bine să faci şi să te căieşti, decît să nu faci şi să te căieşti”...

În răstimpurile cînd nu i se cerea o activitate deosebită, Alfred Rosechamp se arunca plin de voluptate în braţele lenei. Putea să stea ore întregi nemîşcat, cu pleoapele pe jumătate închise, într-o stare de semi-somnolenţă, pîrînd cu totul nepăsător la ce se petrecea în jurul lui.

La fel se întimpla şi în ziua examenului meu. Văzîndu-l pe maior ai fi putut paria o mie contra unu că doarme dus. De fapt el asculta cu mare atenţie răspunsurile candidaţilor, căutînd un geograf cit mai iscusit pentru expediţie. De altfel, cei mai mulţi dintre cei prezentaţi la examen fură respinşi de la primele întrebări. Numele meu începînd cu litera S, am fost ascultat printre ultimii.

— Numele dv.? mă întrebă cu un glas gutural secretarul comisiei.

— Ion Spineanu.

— Cum? făcu secretarul, căruia i se păruse probabil că nu-mi auzise bine numele.

— Ion Spineanu.

Sprincenele subțiri și roșcovane ale secretarului se arcuiră mirate, formînd două semne de întrebare așezate față în față.

— Dar ce naționalitate ai dumneata?

— Sînt român.

Cred că nici dacă aș fi spus că am coborît din Marte, tot nu s-ar fi produs atîta nedumerire și freamăt printre onor membrii comisiei. Buzele se țuguiră, capetele pleșuve se aplecară unele către altele, urechile se lungiră pentru a prinde mai bine șoptele vecinilor. Toată lumea vorbea, gesticula, se agita, se încrunta, se contrazicea.

După ce schimbă cîteva păreri cu ceilalți membri ai comisiei, secretarul se apropie de maior și-i șopti la ureche destul de tare însă ca să-l trezească din toropeală, faptul extraordinar că eram de altă naționalitate decît cea belgiană.

— E român, domnule maior. Un străin. Ce facem? îl mai ascultăm?

Fără să-și deschidă pleoapele maiorul binevoi să răspundă scurt:

— Ascultați-l! Tot o să cadă!

Începură întrebările. Plouau din toate părțile, izbucnite parcă din nenumărate mitraliere, impresurîndu-mă, strivîndu-mă, căutînd să mă doboare.

După o oră și jumătate de asalt neînterupt, obosit și eu, obosită și comisia, am încheiat armistițiul. Ambele tabere arătau ca după o luptă grea și singeroasă. Pe frunțile combatanților, broboanele de sudoare alunecau de-a dura ca pe un tobogan.

Răspunsesem perfect la toate întrebările, chiar și la cele mai năstrușnice, puse dinadins ca să mă încurce. Acum zîmbeam triumfător și ostenit. Semnalul de încetarea focului îl dăduse chiar Rosechamp.

— De ajuns cu întrebările, domnilor, spusese el. Apoi mi se adresă mie, deschizînd pentru prima dată de la începutul examenului pleoapele gâlbui și privindu-mă drept în ochi. Sper ca la probele sportive o să te comporti mai slab, spuse el răsplat. N-am nici un chef să plec în căutarea meteoritului de aur însoțit de un barbar. Sînt destui în Africa!

„Măgulitoarele” cuvinte la adresa naționalității mele nu m-au putut lăsa rece. Căutînd totuși să mă stăpînesc, i-am răspuns cu o prefăcută politețe:

— Dacă nu mă înșel „barbarul” din fața dv. este unul dintre aceia care a trecut examenul teoretic, spre deosebire de cei mai mulți dintre „civilizații” săi colegi. Nădăjduiesc că nici la proba sportivă să nu rămîn mai prejos, deși se pare că acest lucru nu v-ar procura nici o plăcere.

Rosechamp nu catadixi să-mi răspundă...

A doua zi, comisia și candidații se întîlniră din nou, de astă dată pe hipodrom, unde urmau să aibă loc probele de călărie și de tir.

Era o zi noroasă. Soarele se zbătea zadarnic să-și facă loc printre negurile care-l impresurau. Fața lui rotundă și palidă se-măna cu capul unui om care se îneacă și care încearcă cu desperare să se ridice la suprafața apei, dar nu izbutește.

Neplăcută zi pentru examen.

De dimineață plouase. Lipsit de căldura soarelui, pământul nu se zbicise încă. Hipodromul răscolit de stropii grei de ploaie era numai noroi și gropi pline cu apă. Nu era glumă să călărești prin astfel de hîrtoape.

Bernard Eisler venise să asiste și el la examen. Bietul om, mion cum era, nici nu se gîndise să participe la concurs.

— Ce zici, mă întrebă el. Au rămas numai cinci candidați. Mai ai speranțe?

— Te cred! Altfel nu m-aș afla acum aici.

— Ești optimist! Se vede că nu știi cine se numără printre cei cinci aleși. Îl vezi pe tînărul acela blond? Ei bine, află că e fiul ministrului marinei și pe deasupra și un călăreț neîntrecut. Cu o astfel de concurență, e destul de dificil să-ți mai păstrezi speranțele intacte.

Intr-adevăr, în clipa aceea un tînăr blond, înalt, cu trupul zvelt, îmbrăcat într-un impetabil costum de călărie cu cizme lucitoare de lac se apropie cu pași elastici de tribuna unde luase loc comisia. Scoțîndu-și jobenul cu un gest plin de grație, se înclină respectuos salutînd pe distinșii profesori. Apoi apucînd căpăstrul armăsarului pur sînge pe care i-l adusese un servitor, sări ușor în șea. Un pinten înfipt în coapsă și nobilul animal își plecă și el în semn de salut capul frumos cu coama strălucitoare tunsă scurt.

Domnii gravi din tribună izbucniră în aplauze zgometoase:

— Bravo, monsieur Guy.

— Ești un călăreț desăvîrșit!

— Și tatăl dumitale cînd era tînăr călărea la fel de încîntător.

Bravo... Bravo!

— Ei ce zici? mă întrebă din nou Eisler. Am avut dreptate? Crezi! că mai ai vreo șansă?

— Da, cred, murmurai eu. Pînă acum am văzut numai o figură pe care orice cal bine dresat o poate executa cu ușurință. Să vedem ce face mai departe!

Monsieur Guy atinse ușor cu cravașa cu mîner de argint crupa pur singelui și-l așternu la trap. Gleznele fine și nervoase ale armăsarului, învelite în jambiere albe de piele, descriau arcuri elegante prin aer cu o regularitate aproape matematică. Drept, ținînd cu o mînă sigură frîul, monsieur Guy zîmbea mîndru de măiestria lui.

Noi aplauze îl răsplătiră pe călăreț.

Deodată, aplecîndu-se peste coama armăsarului, îi șopti ceva la ureche. Animalul își întinse botul și ridicîndu-se pe picioarele dinapoi făcu o săritură lungă în aer și o porni într-un galop nebunesc, zvîrlind în jur nenumărați stropi de noroi. Fără să încetinească o clipă galopul, se apropie vertiginos de obstacolul înalt aflat în partea opusă tribunei și cu mușchii încordați, cal și călăreț, formînd parcă un singur trup se avîntară deasupra lui. Picioarele fine și lungi ale splendidului animal trecură cu ușurință peste obstacol, fără să-l atingă. Apoi, îndreptîndu-se cu aceeași viteză către tribună, Guy își opri brusc calul și sărind jos din șea înlemni lîngă totul frumosului animal, așteptînd ca membrii comisiei să se arate mulțumiți de demonstrația sa.

Intr-adevăr aplauzele și ovațiile nu întîrziară:

— Bravo... Magnific... Extraordinar...

O doamnă corpolentă, cu o uriașă pălărie împodobită cu pene

de struț, făcea nenumărate bezele către tinărul și îndeminatecul călăreț, trimițându-i nenumărate sărutări. Era soția ministrului marinei, mama fericitului Guy. Această doamnă avea să-mi facă un mare serviciu, de care voi pomeni însă mai târziu.

Cînd veni și rîndul meu, spre stupoarea mea și a lui Eisler rîndașii aduseră cu mare greutate de la grajduri o iapă tinăra, neagră ca tăciunele, care arăta o puternică stare de iritație. Sălbatică, ea dădea din copite, sforăia, mușca zăbala abia putînd fi ținută locului.

Cu ea trebuia să-mi fac demonstrația de călărie. Să încaleci un animal neimblinzit care nu mai fusese călărit niciodată — veselă perspectivă! Tremurînd toată, cuprinsă parcă de friguri, iapa căuta să-și zvîrle din spate șaua. Era de așteptat că va suporta cu alit mai puțin un călăreț în spinare. Din cîteva salturi cel care ar fi îndrăznit să i se urce în șa ar fi fost proiectat în aer cu mare viteză și ar fi căzut nu tocmai pe moale.

— Sper să renunți la concurs, îmi șopti Eisler înspăimîntat.

— Ba nu! sună laconic răspunsul meu.

Din tribună, Rosechamp îmi făcu semn cu mina înmănușată să încalec.

Mă apropiai de iapa naravașă, care își umpluse zăbala de spume și cerui rîndașilor să-mi întindă friul și s-o ia repede din loc. Abia simții pielea subțire dar trainică a friului în mină, că făcîndu-mi vînt sării în scări și îmi infipsei ambele mîini în coama lungă și mătăsoasă a neimblinzitului animal.

Simțindu-mă în spate, iapa înnebunită zvîrli fulgerător copitele dindărăt în aer ca să mă dea peste cap. Dar stringînd virtos coapsele, am izbutit să mă țin în șa. Iapa mai încercă de două ori aceeași mișcare dar văzînd că nu izbutește să mă arunce jos, începuseră să facă sărituri neregulate, să se aplece în lături, să dea din copite, doar, doar se va putea descotorosi de prezența mea nedorită. Din pricina atîtor zguduituri simții un gol cumplit în stomac și mi se făcu teamă

că-mi va veni rău. Tîmplele mi se zbăteau, urechile îmi şuiau, mușchii coapselor mă dureau îngrozitor și amețit cum eram, aproape că nu mai vedeam nimic înaintea mea. Hipodrom, tribune, comisie se învîrteau într-un cerc nebunesc în jurul meu.

Dacă numai o clipă aș fi slăbit strînsoarea degetelor înfipite în coama animalului, eram pierdut !

Dar chiar în clipa cînd simții că nu mai pot lupta și eram gata să mă las în voia soartei, avui deodată senzația că mișcările iepei se domolesc. În bătaia ce se încinsese între mine și ea, învingător ieșisem eu.

De acum avea să facă tot ce voi dori eu. Conștiința izbînzii îmi redobîndi toate puterile.

Mi-am șters grăbit sudoarea de pe frunte cu mîneca hainei și înfîlîindu-mi pîntenii în coapsele sensibile ale iepei o îndemnăi la galop. Avui numai timpul să-l aud pe Eisler strigînd :

— Bravo Spineanu parc-ai fi un indian !

Probabil că onorabili membri ai comisiei nu observară grozava mea asemănare cu pieile roșii, pentru că nici unul nu binevoi să-mi arunce nici cel mai inofensiv cuvînt de încurajare. Lupta mea cu iapa năravășă îi lăsase complet nesimțitori.

Fără să mă simt deloc rănit în amorul meu propriu, mă pregăteam de cea de a doua încercare — săritura peste obstacol.

Dar îmblînzită, suportîndu-și cu resemnare călărețul din șa, iapa dovedi în schimb că-și pierduse curajul. Ajunsă lingă obstacol, deși îi singerasem coapsele, ca s-o oblig să sară, se opri brusc și încercă să se întoarcă din drum. Am lăsat-o în voie cîtiva pași, apoi o minai din nou către obstacol. Eram sigur că de astă dată va sari. Eroare ! Urmașa lui Ducipal, celebrul tovarăș al tuturor peripețiilor lui Alexandru cel Mare, se dovedi mai încăpățînată decît însuși catîrul lui Sancho Panza. Exact în același loc unde se opriese prima dată stopă și acum.

Simțeam că-mi ies din sărite. M-am aplecat peste coamă și am mîngîiat-o pe gîtul lung, asudat, i-am șters botul plin de spumă și i-am dat să mănînce cîteva bucăți de zahăr pe care le aveam în luzunar, apoi ne-am îndepărtat cam o sută de metri de obstacol.

De aci am pornit iar în galop către gardul de frunziș mîrgînit cu apă.

Ajuns lingă obstacol, am simțit că iapa are de gînd să se oprească. Dar de rîndul acesta pîtenii și cravașa acționară fără mila.

Nechezînd cu desperare, animalul făcu un salt lung, mai puțin elegant desigur decît calul antrenat pe care-l călărise fiul ministrului, dar trecu pe deasupra obstacolului fără să cetine măcar o frunză.

Speriată ea însăși de propria ei îndrăzneală, iapa mai galopă cîtiva zeci de metri după care, blindă, supusă, obosită și asudată o porni în trap către tribună.

Eisler fu singurul care aplaudă cînd ajunsei în dreptul comisiei și a candidaților. Ceilalți mă priviră reci, aproape dușmănoși.

Rosechamp mi se adresă cu o voce tărăgănată, plictisită.

— Vreau să-ți atrag atenția că ai încercat de două ori să sari peste obstacol și n-ai izbutit.

— Am avut un cal neîmblînzit, domnule maior. N-a mai fost călărit niciodată. Armăsarul domnului Guy de Goetzdack are înalta

școală de dresură și se vede cât colo că domnul Goedzack l-a mai călărit de multe ori. Ba cred că nu mă înșel atunci când afirm că este chiar proprietatea dumnealui.

— Asta nu e treaba dumitale, domnuie Spineanu, sări unul din profesori, un om grăsuț, cu obraji roșii și cu o scăfirtie mai pleșuvă decît o bilă de biliard. Cum îți permiți să ponegrești pe unul din colegii dumitale. Ți s-au oferit șanse egale, deși dumneata ești un străin.

Rosechamp adăugă:

— Dacă-ți permiți încă o singură obraznicie de acest fel, vei fi exclus din examen!

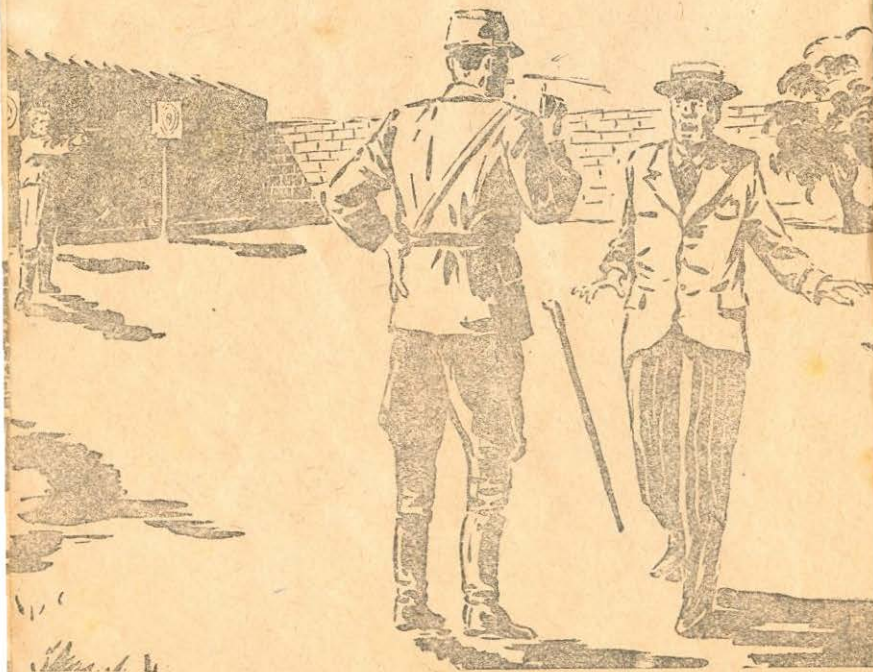
Incepu și proba de tir.

Guy de Goedzack se dovedi nu numai un călăreț desăvîrșit, dar și un ochitor perfect. Atît la pistol cît și la arma de vînătoare dobîndi un număr maxim de puncte.

Turbam! Nu mai aveam nici o speranță să cîștig concursul. Deodată văzîndu-l pe Rosechamp stînd cam la o sută de pași depărtare de mine și aprinzîndu-și o țigară, îmi veni în minte o idee năstrușnică. Am ridicat pistolul și ochind repede, îi smulsei cu un glonte, trei sferturi din țigară.

Unul din profesorii care se găseau în apropierea lui se îngălbeni și fu cît pe aci să cadă jos leșinat. M-am așteptat ca Rosechamp să sară cel puțin speriat înapoi. Dar maiorul, departe de a se arăta înspăimîntat, la fel de nepăsător și de plictisit ca de obicei, își scoase cu două degete îngălbenite de tutun mucusul sfirtecă dintr-o buze, îl privi cîteva clipe cu atenție și apoi veni la mine.

Atunci i-am văzut pentru prima oară ochii. Deschiseși în sfîrșit pleoapele în întregime și fulgerîndu-mă cu privirea îmi spuse printr-o dinți:

— Îmi plac bunii cehitori, dar nu-i pot suferi pe cei prea îndrăzneți.

* *

A doua zi, la Societatea de geografie se afișează rezultatele concursului. Un singur nume figura pe hîrtia albă prinsă în două pioane: Guy de Goedzack.

M-am întors acasă abătut și m-am trîntit în pat îmbrăcat. Mă simțeam rupt de oboseală. Toate idealurile mele de explorator se spulberaseră.

Nu știu cît timp am dormit. Dar dacă ar fi să-l cred pe Eisler am sforăit cam două zile și o noapte.

Tocmai visam că plutesc într-o pirogă pe fluviul Congo. Deodată mica mea ambarcațiune se împotmoli într-o insuliță. Lăsînd lucrurile în barcă, am coborît pe pămînt. Dar „pămîntul” se dovedi cam ciudat. Pe neașteptate începu să se miște, se ridică și o luă din loc clătîindu-se. Nimerisem pe spinarea unui hipopotam. Cînd zgîlțiturile deveniseră tot mai puternice și se însoțiră de răgetele monstrului mă trezii.

Eisler stătea aplecat asupra mea și mă zgîlția de zor scoțînd strigăte sălbatice pe care eu le luasem drept răgetele hipopotamului:

— Ce faci domnule? Dormi? Și Societatea de geografie te caută în tot orașul! Zbieră colegul meu.

— Dar ce treabă are cu mine?

— Cum ce treabă? Auzi vorbă! Peste două zile pleci cu Rosechamp în Africa, să cauți meteoritul de aur.

— Fii serios domnule, nu-mi arde de glumă! Mai bine lasă-mă să dorm.

Și întorcîndu-i spatele încercai să-mi continui visul cu hipopotamul transformat în insulă. Dar Eisler nu mă lăsă. Mă răsuci din nou cu fața la el și strigă:

— Nu glumesc deloc! Imbracă-te iute și prezintă-te la Societate. Lui Guy de Goedzack i-au interzis părinții să plece. Excelența sa ministrul marinei și mai ales soția sa, deși încîntați că odrasla lor a izbutit la examen și că e un călăreț atît de desăvîrșit, n-au nici o poftă să-l lase să fie păpat de vreun crocodil neobrăzat care habar nu are de bunele maniere, de respect și de ierarhie. Așa că cel ales să participe la expediție ești tu.

Am sărit din pat, mi-am turnat o cană de apă rece în cap și apucîndu-l pe Eisler de reverele hainei i-am poruncit:

— Mai spune-mi o dată! Dar mai rar și mai limpede!

Eisler îmi repetă totul de la început. Cum fusesem căutat de la Societate, cum aflase de la un amic al lui Guy de Goedzack că părinții lui îi interzisese să plece în Africa. Pe măsură ce-l ascultam, urcam în al nouălea cer...

Îmbrăcîndu-mă la iuteală, ne duserăm amîndoi la Societate unde spusele bunului meu coleg fură confirmate întocmai. Devenisem cel de al patrulea membru al expediției Alfred Rosechamp.

Seara, în timp ce de la fereastra mea se zăreau sclipind pînă departe luminile vechiului oraș belgian, am luat o foaie de hîrtie ca să-i scriu tatălui meu. Nu-i mai trimiseseam de mult cîteva rînduri.

Am scris pînă noaptea tîrziu.

Cînd după cîțiva ani m-am întors în patrie, am găsit printre hîrtiile tatălui meu și scrisoarea trimisă de mine.

Profesorul se ridică din fotoliu și deschizînd unul din sertarele biroului său, răscoli printre hîrtii și-mi întinse în sfîrșit o scrisoare îngălbenită de vreme.

Dragă tată,

Se împlinesc curînd trei ani de cînd nu ne-am văzut. Am un simțămînt de vinovăție pentru că nu am ascultat de chemările tale și în nici o vacanță nu m-am reîntors în țară. Mi-e foarte dor de tine, dar ce să fac? Am moștenit firea ta. Mă mină dorința de a cunoaște, de a vedea cît mai mult. Dorința asta mă arde, nu-mi dă liniște, mă face uneori ușuratic și neslatornic. Simt în mine puteri nebănuite; cîteodată cred că aș putea într-adevăr să dezleg toate tainele naturii, să cunosc tot ce a adunat știința omenească și chiar mai mult decît atît.

Acum plec în Africa să caut un meteorit de aur care poate nici nu există.

Cei mai mulți dintre cei care au mai încercat să-l găsească au fost minăți de dorul de îmbogățire. Nu știu de ce, dar nici nu mă gîndesc la un astfel de scop, deși, slavă domnului, nu sînt bogat.

Pe mine mă mină în Africa acea dorință tulburătoare de care-ți vorbeam. Vreau să lămuresc misterul meteoritului, să colînd pămînturi necunoscute, să văd munți, ape și păduri nevăzute de nimeni. Să înlocuiesc hărți, să cercetez fauna, să-mi bucur privirile cu coloritul florei sălbatice a ecuatorului, să îmbogățesc știința cu noi descoperiri. Altele taine nedelegate mă așteaptă și mă cheamă în desișul junglei seculare, unde vreau să fac să răsune pasul omului biruitor, care nu se teme nici de gheșurile polilor, nici de hățșurile pădurilor virgine, ci pătrunde curajos pretutindeni pe glob, unde hărțile mai indică petele albe ale necunoscutului.

Și mai e ceva! Sînt mîndru că din alțiia belgieni a fost ales să participe la expediție un român (ce e drept m-au ales cu oarecare întîrziere, dar nu face nimic). Știu că ecuatorul e departe de patrie, dar și acolo, în pădurile virgine din Congo, o să mă simt din tot sufletul român și o să fiu mîndru că un om din neamul meu pătrunde pentru prima oară pe aceste meleaguri neumblate și că el nu vine nici ca să se îmbogățească, nici ca să-i robească pe indigeni; că numai dragostea de știință l-a adus în inima Africii tainice.

Și acum închei. Trebuie să mă pregătesc de plecare.

Te sărută pe amîndoi obraji,

Ion

Capitolul IV

SAGEATA OTRĂVITA

La 12 septembrie, însoțită de stolurile nenumărate de albatroși, triști și demni, „Le Vaillant” micul vas cu aburi al companiei belgiene de navigație Ostend-Matadi trecu linia ecuatorului. Cu o noapte înainte încă schimbarea bolții cerești ne amintea apropierea evenimentului. Sus pe cer în locul stelei polare apăruse cu străluciri de nestemate crucea sudului: intram în emisfera australă.

Pentru cei care acum păseau între oară peste acea linie închipuită care încinge mijlocul pământului, marinarii pregătiseră tradiționala sărbătoare închinată lui Neptun, puternicul zeu al mării. Eu și cu încă doi călători am fost udați din belsug cu apă de mare, în timp ce un marinăr cu un trident și cu o coroană pe cap, imagine fidelă a marelui Neptun, belborosea niște binecuvântări pline de haz.

Marinarii și ceilalți pasageri se prăpădeau de râs privind-ne. Numai Rosechamp își luase veșnicul său aer de om posomorât și plictisit și părea că nu vede și nu aude nimic din ce se petrece pe punte.

În timpul călătoriei, am încercat de câteva ori să mă apropiu de el și să-l vorbesc. Îmi răspundea totdeauna monosilabic și se grăbea să plece în altă parte a vaporului.

Nădăjduiam că ceilalți doi membri ai expediției, locotenentul Leicher și sergentul Marssack, care ne așteptau la Leopoldville, aveau să fie oameni mai prietenoși.

La 13 septembrie, „Le Vaillant” pătrunse în estuarul de vărsare al fluviului Congo. Vasul trecu fără să se oprească pe dinaintea micului port Boma, vechea capitală a coloniei și urcă în susul fluviului, către orașul Matadi.

Un peisaj minunat ni se deschidea înaintea ochilor. De o parte și de alta a fluviului se ridicau creste strălucitoare de munți. Milenii de-a rindul Congo se luptase cu stîncile și le biruise, croindu-și un defileu destul de larg prin care puteau naviga vapoarele. Munții datînd din primele epoci geologice aveau o culoare albicioasă lucitoare care-i făceau să pară străvezii, de unde și numele poetic pe care-l căpătaseră: „Munții de cristal”.

De cum trecurăm defileul, peisajul se schimbă cu desăvîrșire. De o parte și de alta, înfipte într-un pămînt mociros, se întindeau nesfîrșite păduri de manglieri răspîndind un miros îmbătător de rășină. Rădăcinile manglierilor, numeroase și adînci, mustind de sevă se amestecau unele cu altele, se încolăceau într-un talmeș-balmeș de nedescursat, răscolind pămînt, pătrunzînd pînă în valurile marelui fluviu african.

Căldura constantă ziua și noaptea, care pe mare era domolită de briza răcoritoare, acum se făcea tot mai simțită. Nu știam în ce fel să ne mai ferim de ea. Ne ascundeam în fundul cabinelor cău-tînd zadarnic să găsim puțină umbră care să alunge zădului înăbușilor. Așteptam cu nerăbdare să cobor în sfîrșit pe pămînt. Mă plictisiseam cumplit de viața monotonă de pe bordul vasului.

La 14 septembrie, în zori, „Le Vaillant” aruncă în sfîrșit ancora la Matadi.

De aci pînă la Leopoldville, din cauza vîrtejurilor extrem de rapide, navigația pe Congo devine imposibilă. Există în schimb o cale ferată care urcă de-a lungul fluviului. Fără să întîrziem, ne grăbirăm să apucăm un tren. Acum ce e drept numele de tren este puțin cam exagerat pentru acele cutii lipsite de capace, care scîrțîind și oftînd alunecau șontic-șontic, spre est. Totuși cum nu aveam nici un alt mijloc de locomoție a trebuit să ne mulțumim și cu el. Drumul ni se păru lung și chinuitor. Incepusem să regret cabinelor strimte de pe vapor. Cînd trenul se opri, se sfîrșise și linia. Ajunsesem la Leopoldville, capătul liniei ferate.

În gară ne aştep'tau doi albi. Unul înalt, cu o faţă brutală, cu doi ochi şterşi sub o frunte îngustă — era sergentul Marssack. Ceea ce m-a impresionat din prima clipă la el erau braţele sale neobişnuit de lungi şi de puternice, adevărate cângi de oţel.

Cel de al doilea, locotenentul Leicher, era exact opus lui. Slab, pipernicit, cu o faţă bolnăvicioasă, locotenentul nu părea deloc pregătit pentru o călătorie în jungla ecuatorială. Probabil că n-ar fi fost în stare să treacă nici una din probele la care fusesem supus eu la Bruxelles.

De cum ne zăriră, cei doi se repeziră la noi, strângându-ne mâinile cu bucurie.

— Of, bine c-aţi sosit domnule maior, spuse Marssack. Mă plictiseam de moarte aci, fără dv. Abia aşteptam să vă întoarceţi.

Rosechamp se mulţumi să dea din cap şi nu răspunse nici un cuvânt.

Primul lucru care mă întrebă Leicher, îndată ce furăm o clipă singuri, a fost:

— Ştii să joci poker?

— Cred că puţini oameni pe lume joacă alt de prost ca mine.

— Atunci poate preferi alt joc.

— Nu, toate îmi sînt la fel de antipatice.

O dezamăgire fără margini se aşternu pe faţa tovarăşului meu de călătorie. Cred că nici dacă ar fi aflat că meteoritul există numai în legendă şi nicidecum în realitate, tot n-ar fi trebuit să fie alt de trist.

— Trebuie neapărat să înveţi, făcu el în sfîrşit. Aci dacă nu bei şi nu joci cărţi înnebuneşti! Au grijă de asta căldura, muştele, ţînţarii şi negrii aştia afurisiţi.

Părea îngrozitor de dezgustat de viaţa din colonii. Nu înţelegeam atunci de ce ceruse să facă parte din expediţia Rosechamp. Lucrul acesta aveam însă să-l lămuresc chiar în seara aceea.

Printre uliţele murdare care se rostogolesc către centrul oraşului, ocolind pragurile prăvăliilor pline cu tot felul de nimicuri nefolositoare, îşi deschid drum cîteva canale urît mirositoare, care după ce adună gunoaiile urbei africane se varsă în Congo. Ambarcaţiuni încărcate cu lemn, fildeş, cauciuc, trase de pe mal de braţele puternice ale negrilor plutesc adesea pe aceste canale nu prea adînci.

Drumul ne era tăiat de un astfel de canal pe care se legăna, mai să se răstoarne sub greutatea poverilor cu care era supraincărcată o plută largă. Cîţiva negri trăgeau de un odgon întins ca o coardă de arc şi încercau zadarnic să puie pluta în mişcare şi s-o trîsca împotriva curentului.

Cu vinele gîtului umflate, cu ochii ieşiţi din orbite, cu muşchii încordaţi la maximum, trăgeau de odgon cu furie şi desperare. Chipurile lor zdrobite de oboseală, fălcile înleştate, îmi aminteau zguduitorul tablou al lui Repin. „Trăgînd la edec“, unde nefericiţii luntraşi de pe Volga de altădată sînt înfăţişat arcînd cu trudă şi sînge bărcile în susul fluviului.

Un omuleţ grăsuliu şi asudat, alerga de colo-colo, lovindu-i pe bieţii negri cu un bici din piele de bou.

— Sclavi în secolul XX exclamai eu.

— În Africa totul este posibil, răspunse sec Leicher.

Deodată un tânăr zulus, cu o față frumoasă, dădu drumul odgonului și înălțându-și trupul puternic îl înfruntă pe grăsun, fulgerându-l cu privirea. Infuriat, albul începu să-l lovească nebunește cu biciul peste față. Dar zulusul mindru nu-și pleca grumazul.

M-am repezit la grăsun și smulgându-i biciul din mână, l-am strigat:

— Cum îndrăznești să-l lovești?

— Ce te privește? răspunse acesta.

— Legile te opresc — Statul Congo a devenit colonie tocmai ca să se pună capăt abuzurilor — legile coloniei sînt garantate de constituția belgiană.

Grăsunul mă privi întîi mirat, apoi îmi hohoti în nas.

— Eu nu sînt belgian, sînt englez. Fac ce vreau! Dacă poftesc pot să-i omor pe toți sălbaticii ăștia.

— Dar cu ce ți-au greșit? Nu vezi că nu sînt în stare să tragă pluta? E prea încărcată.

— Se vede că ești nou în colonii. Nu-i cunoști pe negri. Sînt toți niște prefăcuți. Au puterea să tragă dar nu vor.

— De ce nu tragi dumneata, dacă ești în stare? l-am întrebat eu infuriat.

O roșeață vie izbucni în obrazul englezului.

— Din pricina albilor ca dumneata și-au luat negrii nasul la purtare, mugii el. Ieri zulusul ăsta obraznic pe care m-ai văzut lovindu-l, a avut nerușinarea să-mi ceară să dau gologani negrilor închiriați din sate, după ce am mai plătit o dată șefului de trib. Cînd l-am refuzat, mi-a îndemnat oamenii la răzmeriță. Azi m-a înfruntat din nou! Privește cu ce ură se uită la mine. Dar îl învăț eu mințe.

— Cu bătaia în nici un caz!

— Nu cunosc nici o altă metodă mai potrivită, răspunse englezul cu un suris care făcu să i se vadă dinții negri găuriți. Și acum dă-te înlături și altă dată dacă te mai amesteci în treburile mele, o să-ți răspund pe alt ton.

Ducîndu-și mîna la tocul revolverului grăsunul făcu un gest semnificativ. În clipa aceea Leicher mă trase de mîneacă și mă îndepărtă de englez.

— Nu te băga! Lasă-l în pace. Ți-am spus că așa e Africa. Nu poți îndrepta nimic aci. Haide, Rosechamp a luat-o înainte. M-a băgat de seamă că te-ai apucat de harță. Altfel era vai de tine.

Am privit în urmă. Mi se părea că zulusul cel tânăr își întorcase capul și-mi zîmbise prietenos.

★

★

★

— Ai găsit călăuza? îl întrebă Rosechamp pe sergent.

— Da, cu chiu cu vai am dat de el la Bassoko, răspunse Marsack morocănos. L-am adus cu mine la Leopoldville.

— Și ce spune?

— Că într-adevăr l-a condus pe Smith prin junglă, dar l-a părăsit la jumătatea drumului.

— De ce?

— I-a fost frică să meargă mai departe. De la Bisstung, zice călăuza, începe țara duhurilor. Cine pătrunde pînă acolo, nu se mai întoarce viu. La fel s-a întâmplat și cu Smith.

Stăteam toți patru la umbra unui pavilion acoperit cu flori de mimoze, în curtea bungalow-ului pe care ni-l pusese la dispoziție autoritățile belgiene.

Marssack scormonea cu tocul cizmei țarina, urmărind cu atenție pulberea pe care o stîrnea.

— Știe ceva despre meteoritul de aur? întrebă într-un tirz Rosechamp.

Fără să înceteze să scormonească pămîntul, Marssack mormăia:

— Știe ceva de la taică-său. El i-a povestit că la miez-noapte de Bassoko s-ar găsi și meteoritul. De văzut nu l-a văzut însă nici dracul.

Rosechamp tăcu o clipă gînditor apoi făcîndu-și vînt cu cască colonială, mai întrebă:

— Vrea să vie cu noi pînă la Bisstung?

— Se cam codește, răspuse Marssack. Zice că e prea bătrîn. I-am oferit bani grei și tot n-a vrut să primească.

— Hai să mergem să-i vorbim. Unde locuiește?

— Peste drum.

Rosechamp se ridică furmat de sergent. Socotii de cuviință să însoțesc și eu. Trecurăm drumul și intrarăm într-un fel de han lung. Niște cocioabe mizerabile se înșirau de-a lungul unei curți aflate într-o stare de murdărie nemaipomenită. Mirosurile grele pluteau pretindîndu-și. Cîțiva copii negri ca smoala se jucau în țărîna. Locurile de locuință a călăuzei, copiii arătau o magherniță care abia se mai ținea în picioare.

Marssack bătu în ușa. Nu-i răspuse nimeni. Mai încercă dată dar avu același rezultat. Dinăuntru nu se auzea nici un zgomot. Izbind ușa cu piciorul, sergentul o dădu de o parte mai scotocind din țîșini cu totul.

Scufundată în întuneric, încăperea părea goală. Pereții scorburiți stăteau gata să cadă. Intrarăm înăuntru. Deodată Marssack scăpă o injură. Se lovise de o laviță pe care stătea întins un zulus slab ca o umbră.

— Hei, scoală! strigă Marssack.

Zulusul nu se clinti.

— Aprindeți un chibrit, ceru Rosechamp.

Sergentul scăpă un chibrit. La lumina lui tremurătoare apărea fața nemișcată a negrului. Era mort. Marssack mai aprinse un chibrit. Acum văzurăm că din dreptul inimii bietului negru i se prelingea un firicel purpuriu care se strînsese jos pe lutul bătătorit într-o mică băltoacă de sînge încheșat.

— Drace, asta ce mai e? murmură sergentul aplecîndu-se deasupra cadavrului și arătîndu-ne o săgeată minusculă înfiptă în pieptul nenorocitului.

Rosechamp smulse săgeata din rană și ieși cu ea în curte să cerceteze la lumina zilei.

— E o săgeată otrăvită, murmură el.

— Să anunțăm poliția, făcu Marssack îngrijorat.

Rosechamp dădu din umeri.

— La ce bun? Tot n-or să-l găsească pe vinovat. Poliția noastră nu e în stare de așa ceva. Mă întreb însă de ce a fost ucis. Ori

vorba de o răzbunare pentru vreo faptă care nu ne interesează. Ori, și asta ar fi mai grav, i-au pus capăt vieții zulusului, pentru că trebuia să ne fie călăuză și să ne conducă la meteorit.

Maiorul aruncă o privire în jur apoi șuieră printre dinți:

— Mi-e teamă că asta-i motivul adevărat. Cineva vrea să ne împiedice să ajungem la bolid. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Oricând putem să ne pomenim și noi cu o săgeată dintr-asta în spate.

Rosechamp mai cercetă odată maghernița zulusului, apoi zvrîlind săgeata înăuntru ieși grăbit și traversă cu pași mari curtea hanului.

Capitolul V

TOVARĂȘII MEI DE DRUM

— Iar s-a închis, pufni Leicher, răvășind cu un gest furios cărțile de joc întinse pe masă. Bine am ajuns! Să joc cărți de unul singur, să fac pasiențe! Eu, tocmai eu! Dumnezeu știi cine am fost eu?

Am dat nedumerit din umeri în semn că știam prea puțin despre importanța sa persoană.

— Ei bine, domnule, spuse locotenentul umflindu-și pieptul, află că eu am fost unul din cei mai mari jucători de cărți ai lumii. Pot chiar să afirm că mi-am petrecut cea mai mare parte a vieții la masa de joc. Te întrebi acum, desigur, cum de a ajuns unul ca mine să stea în colonii, să facă pasiențe de unul singur, să n-aibă parteneri nici măcar pentru „popa prostu” și în sfârșit să plece cu antipaticul ăsta de Rosechamp în căutarea unui blestemat de meteorit. Te întrebi, desigur, nu?

— Da, recunoscui eu.

— Cît e ceasul? întrebă brusc Leicher.

— Peste un sfert de oră e miezul nopții.

Locotenentul începu să ridă. Un ris forțat, sacadat, care-mi zgirie auzul.

— Iar întârzie Rosechamp!

— Să nu i se fi întâmplat ceva, făcui eu îngrijorat cu gândul la ucigașul călăuzei.

— Ași! S-o fi dus să bea iar împreună cu Marssack. Precis că nu se întorc înainte de două. Până atunci am să-ți povestesc ce m-a adus în Africa. Am să-ți spun tot!

Leicher deveni serios. Fața lui lungă părea acum mai palidă. Ochiul îi ardeau în fundul orbitelor. Degetele albe, străvezii, subțiri, băteau nervos toba pe tabla mesei. Începu să povestească, repede, cu fraze întretăiate:

— N-am fost totdeauna un pirlit de ofițer. Tatăl meu a fost cel mai bogat bancher din Anvers. La noi în casă venea lumea cea mai bună și mai elegantă. Femei frumoase în ochii strălucitoare, bărbați cu avere, plini de ei, însuși regele a venit odată. Mi-amintesc că avea părul alb și m-a ciupit ușor de obraz, iar eu de emoție m-am ascuns după fusta mamei. Când am împlinit 16 ani, tata a murit. Mama era bolnavă și nu putea să se ocupe de administrarea averii. Am rămas eu singur să am grijă de milioane de franci. Mi-am făcut tot soiul de prieteni care se învîrteau roi în jurul meu pentru că aveam bani, eram tânăr și dornic de petreceri. De la ei am deprins pasiunea pentru jocul de cărți. Nopti fără șir am petrecut în tripouri și în casele cele mai rău famate. Am plecat și în străinătate, la Nisa, la Monte Carlo. Cursele, ruleta, cărțile, tot ce era joc de noroc mă chemau cu o putere irezistibilă. Oricît aș fi fost de obosit, rămîneau totuși la masa de joc și mizam, mizam fără întrerupere.

Este sălbatic și amețitor să simți balanța norocului tremurînd între degetele tale. Să poți deveni într-o clipă omul cel mai sărac sau cel mai bogat.

Eu am devenit cel mai sărac. Am pierdut toată averea, tot, tot ce aveam. Am îmbătrînit mai repede decît e de crezut. Iată, am 35 de ani și par de 45.

În ziua cînd mama a murit, pentru că nu mai aveam bani să chem medicul s-o îngrijească, am vrut să mă sinucid. N-am făcut-o. I-am vîndut în schimb toate lucrurile ce-mi rămăseseră de la mama și m-am dus să joc. La început norocul mi-a zîmbit. Cîștigam. Eram fericit. Uitasem toate nenorocirile ce m-au lovit. Apoi am pierdut însă tot. Cîștigasem numai remușcările care m-au chinuit zi și noapte, fără odihnă, fără pace.

O rudă îndepărtată m-a sfătuit să plec în colonii, să devin ofițer. Astfel, zicea el, îmi voi putea reface averea și voi spăla rușinea care îmi pătează numele.

Ași! Viața în colonie este o porcărie. Poți să sugi oricît vlagă negrilor, dacă nu ești stăpîn de vapoare, de mine sau de plantații întinse, nu te poți îmbogăți.

Cînd am sosit la Leopoldville eram tînăr, visător, îmi închipuiam că o să pot cucerii lumea. Jurasem să nu mai pun mîna pe cărțile de joc.

Am rezistat o singură lună. Și nu din vina mea. Aici îți pierzi repede orice demnitate și orice omenie. Devii o zdreanță, o otreapă. Visurile de îmbogățire se spulberă, ca un castel de nisip la primul vînt.

Ți se spune: „ești alb, înseamnă că ești stăpîn!”

Poți să urli la negri, să-i bați, chiar să-i ucizi. Și dacă privești numai departare de un singur deget, dacă îți închipui că lumea este într-adevăr alît de mică, atunci te crezi stăpîn. Din păcate, nu poți privi doar atît de aproape și curînd îți dai seama că de fapt ești tot un servitor și încă unul fără conștiință, care povestește stăpînului ce se vorbește pe la bucătărie, fiindcă de, e mai bine plătit ca ceilalți.

Ți se urăște cu tine și ca să uiți bei sau joci cărți. La urma urmei, solda de ofițer nici nu-ți ajunge pentru altceva. Iar când bolnav și îmbătrânit înainte de vreme, vrei să te întorci în Europa, bagi de seamă că n-ai dobândit nimic, decât cel mult friguri galbene sau cine știe ce alt betesug tropical. Și atunci, fie că rămil să putrezești aici în Africa, fie că pleci și nu mult după aceea sfârșești trăgându-ți un glonte în cap.

Eu am o singură nădejde: meteoritul de aur. Trebuie să-l gădesc. Cu orice preț! Atunci voi fi iar bogat și fericit. Portarii cluburilor de noapte se vor apleca respectos în fața mea și nu mă vor mai da afară, cum s-a întâmplat în câteva rinduri.

Dacă voi găsi meteoritul, atunci se sfârșește cu marșurile istovitoare prin junglă. Se termină cu căldura, cu țințarii, cu frigurile.

Dar dacă nu-l gădesc?

Pe fața lui Leicher se citea acum teama.

— Dacă nu-l gădesc?

Pieptul îi fu zguduit de un hohot de plîns, lacrimi mari i se scurgeau pe obraji. Era un spectacol oribil să vezi un bărbat în toată firea plîngînd ca un copil. Deodată, auzirăm deschizîndu-se ușa dinspre curte. Leicher își șterse repede lacrimile și încercă să pară calm. În încăpere intră Marssack aducîndu-l pe Rosechamp în spate. Maiorul sforăla de se cutremura odaia.

— L-am adus, spuse sergentul cu un aer mucalit. A băut o picătură peste doza reglementară și l-a dat gata. Tii! Dar era un rom, adus direct din Jamaica. Dumnezeuiască băutura!

Sergentul se linse pe buze și apoi răsucindu-se din mijloc îl trînti pe maior în pat, așa îmbrăcat cum era.

— De acum doarme pe cîste 12 ore încheiate. Nu-l trezești nici cu trei baterii de mortiere.

Spunînd aceasta, Marssack începu să-i desfacă șireturile lungi ale cizmelor. După ce-și descălță superiorul, adăugă:

— Așa obișnuim noi. De trei ori se îmbată dumnealui și o dată eu. După grad și ierarhie. Cînd mă îmbăt eu, mă ia domnul maior în spate și m-aduce acasă. O singură dată în viață ne-am îmbătat amîndoi într-o speluncă din Hongkong și am căzut lați sub masă. A doua zi ne-am trezit goi pușcă. Ne despuiaseră niște derbedei și șterpeliseră tot ce aveam pe noi. Dar de atunci nu ni s-a mai întîmplat niciodată așa ceva: bem cu rîndul.

Marssack mai sporovăi cîtăva vreme apoi se dezbracă și adormi și el buștean.

Mă dusei și eu să mă culc, dar somnul nu se lîpea de gene. Mă tot gîndeam la cele aflate despre tovarășii mei de călătorie. Nu prea se bucurau de niște apucături lăudabile. Cu astfel de oameni expediția nu prea avea mulți sorti de izbîndă, mai ales că părea imenșă și de vrăjmași primejdioși.

M-am zvîrcolit mult timp în așternut. Deodată un zgomot ușor mă făcu să tresar. Aveam senzația că se mai află cineva în odaie. Mi-am ținut răsufierea ca să aud ceva. Nimic. În odaie domnea o liniște deplină. Și totuși nu puteam să mă lepăd de simțămîntul că nu mă aflu singur în încăpere. Am întins mîna pînă la scaunul de lîngă pat, pe care îmi lăsasem de cu seară lucrurile. Am simțit de îndată mînerul rece al lanternei. Apucînd-o am aprins-o brusc. În conul gălbui de lumină apărură obrazul unui negru. Stă tupilat lîngă fereastră și aștepta parcă să vadă ce voi face.

— Ce cauți aici? am strigat eu.

— Adăpost, master, răspunse șoptit negrul. Dacă master strigă, Mambo va muri. Albii caută pe el să-l omoare, dar Mambo fugi! Vorbea o franceză foarte stricată.

— Dar, de ce te cauți? Ce vor cu tine? L-am întrebat eu de astă dată în dialect banlu.

Negru se luminează la față și-mi răspunse curgător.

— Mambo a cerut plată pentru cât a muncit și a pus și pe ceilalți negri să facă la fel. Mister Ericson a adus însă soldați și ne-a bătut pe toți.

Azi ne-a bătut din nou și cum eu i-am îndemnat pe negri să nu mai lucreze nici unul, mister Ericson vrea să mă aresteze și să mă împuște. Zice Mambo e un răsculat.

În clipa aceea l-am recunoscut pe misteriosul meu vizitator. Nu era altul decât zulusul căruiua îi luasem apărarea de dimineață, iar mister Ericson de care vorbea trebuie să fi fost englezul cel mic și rotofei pe care izbutisem să-l înfurii strașnic.

— Și cum de te-ai gândit să vii tocmai la mine? întrebai eu.

— Eu am văzut de dimineață unde locuiește master. După felul cum i-ai vorbit lui mister Ericson am înțeles că n-o să mă gonite. De aceea m-am ascuns aici. Master pare bun. La fel era și Ferney.

— Ferney, cine mai e?

— Un marinar alb. El m-a învățat să nu mă plec, să mă lupt. Zicea că odată în port o să fie grevă. Dar n-a mai fost! Pe Ferney l-au împușcat. A fost un prieten bun. Foarte bun prieten.

În clipa aceea din stradă se auzi zgomotul unor glasuri și lătrături de câini.

— Ei sînt, murmură zulusul. Dacă master vrea să mă predea, atunci n-are decât să-i cheme!

— Nu Mambo, poți să stai liniștit. Nu te mai pîndește nici o primejdie.

Mambo îmi aruncă o privire plină de recunoștință, iar apoi rămase încordat ascultînd zgomotul vocilor de afară. Cînd se făcu liniște îmi spuse:

— Au plecat! Dacă master vrea, Mambo poate să plece și el, dacă nu, poate rămîne. Mambo poate să fie foarte bun servitor.

— Cum servitor? Tu nu vrei să fii liber? Așa te-a învățat Ferney? făcui eu mirat.

— Liber, șopti negrul îngîndurat. Mambo nu poate să fie liber! Unde să se ducă? La el în bat nu se poate întoarce.

— De ce?

— Pentru că șeful tribului l-a închiriat lui Ericson. El o să pună mina pe Mambo și o să-l predea iar englezului.

— Și cine ia banii pentru munca ta?

— Șeful tribului, numai el. Noi căpătăm doar de mîncare. Așa este obiceiul! Mambo vorbea plin de tristețe. O cută adîncă îi brăzda fruntea.

— Înainte vreme, povestesc cîntecele noastre, zulușii au făcut o împărăție mare. Șefii lor erau puternici și au luptat cu înversunare împotriva albilor care vroiau să ne ocupe țara. Acum șefii de trib au devenit prietenii stăpînilor albi. Ei ne vînd pe un preț de nimic, ca să-și cumpere podoabe și femei. E tristă soarta noastră a zulușilor!

— Ti priveam în tăcere. Era înalt, vinjos, cu o frumoasă trunească desăvârșită.

Mambo se uita la mine, așteptând un răspuns.

— Noi plecăm într-o călătorie, îi spusei negrului. Mergem să căutăm o piatră de aur care a căzut din cer. Poate c-o vom găsi, poate nu! Dacă vrei, poți veni cu noi. Să știi însă, că va fi un drum plin de primejdii.

Negrul surise.

— Mambo nu se teme de primejdii. Poate dacă vom găsi piatra va căpăta și el puțin aur și atunci o să se întoarcă în satul său și o să se răscumpere de la șeful de trib. Apoi o să-i învețe pe frații lui să nu se mai lase vinduți ca niște ciini. Acum Mambo e singur și e siab, poate atunci...

Capitolul VI

PĂTRUNDEM ÎN JUNGLĂ

A doua zi i l-am arătat pe Mambo lui Rosechamp, fără să-i pomenesc nici un cuvânt despre trecutul lui.

— Da, e voinic, spuse maiorul măsurându-l din cap până în picioare. Poate veni cu noi! Avem nevoie de un hamal ca el.

Din fericire nici Leicher nu-l recunoscuse și astfel, alături de alți 7 hamali negri Mambo deveni și el membru al expediției Rosechamp.

La început, călătoria pe apă merse destul de ușor. Fluviul Congo izvorăște din regiunea marilor lacuri aflate în estul continentului.

La început poartă un nume sonor ca un joc de copii. Îi spune „Lualaba”. Atunci el însuși este gingaș și copilăros. Mai târziu, în pragul tinereții, pătrunde curajos în tăcerea neliniștitoare a vastelor păduri seculare. Dacă ar fi mai chibzuit, ar tăia jungla drept de-a curmezișul. Dar nu! Zvelt, el se arcuiește și, curios să vadă cât mai multe, curge prin toată pădurea nepătrunsă plimbându-și apele repezi în care se scaldă hipopotamii și crocodiții, pe sub crengile umbroase ale copacilor giganți. Pe drum, el primește prietenos afluenții Ubanghi și Sangha, în dreapta, iar în stînga pe Kasai cel bogat în ape.

Zvăpăiat la început nedomolit și sălbatic ca un minz, el nu lasă bărcile să plutească în undele sale limpezi. Dimpotrivă, de la izvor și pînă la Stanleyville, el tale neastîmpărat lanțurile de munți, prăvălindu-se vesel de la mari înălțimi în amețitoare căderi de apă. Dintre ele, cea mai impetuoasă, vestind sfîrșitul adolescenței, este cascada Stanley, de lîngă orașul care poartă numele faimosului călător din secolul trecut.

Către maturitate, chibzuit și blind, el primește tovarășia oamenilor, purtînd vasele lor pînă la Leopoldville. Pirogi, mici corăbii sau chiar vaporase cu aburi, trec pe cursul lui larg, brodat cu nenumărate ismuri, insule și mlaștini.

Spre bătrînețe, înainte de a-și pierde apele în verdele de mărgean al Atlanticului, după lungul drum străbătut, amintindu-și dintr-o dată de glumele copilăriei și vrînd parcă să retrăiască o ultimă clipă de dezlănțuire tinerească, zvîrle de pe trupul său vasele oamenilor, la fel de neîmblînzit ca atunci cînd se numea „Lualaba”.

Deși ca lungime, Congo se numără abia după fluviul Ienisei, avînd numai 4.650 de kilometri, dacă ar fi să socotim uriașa arie pe care o ocupă împreună cu afluenții săi, el devine al doilea fluviu din lume, urmînd în ordinea imediată după Amazon, puternicul gigant al Americii de sud.

Punctul final al călătoriei noastre era Bassoko, un mic centru administrativ aflat cam cu 300 de kilometri mai la vest de cascada Stanley.

În drum, întîlneam nenumărate turme de hipopotani și nu o dată era să cădem pradă gurilor căscate ale crocodiilor, care se țineau scai după pirogile noastre în nădejdea unei prăzi bogate.

În sfîrșit, după o călătorie destul de liniștită ajungem la Bassoko. La 23 octombrie, o lună după ce sosisem în Africa porneam să dăm piept cu jungla ecuatorială.

Acasă, pe Bărăgan, toamna aurise de mult copacii și ierburile. Păsările călătoare își luaseră zborul către sud, natura se pregătea de iarnă.

Aici însă, la ecuator, printre pădurile veșnic verzi, schimbarea anotimpurilor aproape că nu se cunoaște.

Mereu, zi și noapte, vară sau iarnă, temperatura nu urcă nici măcar cu un grad peste 30°, nu coboară nici măcar cu o liniuță sub 25°. Totdeauna, secole de-a rîndul domnește același zăduf greu de suportat, cad aceleași ploi zilnice, bat neschimbate aceleași vînturi alizee.

Totul se petrece cu o regularitate de ceasornic. Nimic nu vine să tulbure scurgerea monotonă a vremii.

Continentul negru stă călare pe ecuator, aproape ca o balanță cu brațe egale. Cînd în Egipt e vară uscată, în sud, în Rodesia sau în Colonia Capului, începe iarna cu ploi lungi fără de sfîrșit. În schimb în punctul de sprijin al pirghiei, la ecuator, meteorologii n-au nici o treabă. Prevederea vremii se poate face cu secole înainte.

Înainte noastră, scufundată în întuneric, jungla părea o catedrală severă, în care razele soarelui abia pătrund filtrate de vitraliile groase cu înfrustații medievale.

Frunzișul înalt, veșnic verde, este o baricadă de netrecut chiar pentru sulitele fierbinți ale soarelui ecuatorial.

La marginea pădurii seculare se întinde frontiera dintre împărăția soarelui și cea a umbrelor. Aici se zbenguiesc papagali, fluturi uriași și micile nectarinide, asemănătoare păsărilor muscă din America. Cîțiva metri mai în adîncul pădurii, jocul de culori dispare.

Săptămîni de-a rîndul aveam să căutăm zadarnic prin frunzișul copacilor giganți lumina binefăcătoare a zilei.

Cîți aveam să ne pierdem viața în această împărăție sălbatică, neagră, rea și totuși ispititoare? Aici, nici animalele cele mai puternice nu îndrăznesc să se abată decît arareori și atunci numai de-a lungul cursurilor de apă.

Elefanții sălbatici, rinocerii, lei, panterele, leoparzii, șacalii, se tem de pădurile virgine. Ei stau la marginile lor, în savanele cu ierburi înalte. În schimb, jungla mișună de șerpi, furnici termite, gîndaci, țînțări, pătanjenii oribili. Pe crengile copacilor seculari, aproape de lumină zburdă poporul maimuțelor și păsările cu penaj strălucitor.

Regele junglei nu este leul cum se crede de obicei. El nu se aventurează decît rar pînă aici. Cel mai puternic animal al junglei

este gorila. Înaltă, înarmată cu colți și mușchi puternici, ea străbate jungla netuiburată de vreo prădejdie. Răgetul gorilei umple de spaimă pe toți locuitorii pădurii. Când se lovește cu pumnii în piept parcă ar bate în niște tobe largi și sonore. Vai de viătorul lipsit de sine rece și de arme bune, care ar avea ghinionul s-o întâlnească!

Și totuși, acolo unde pantera, elefantul sau leul nu se aventurează, omul a pătruns.

Cu securea în mină, luptînd pentru fiecare metru, înaintăm spre sud, mereu către sud. Picioarele ni se afundau în pămîntul mocirlos, mărăcinii ni se agătau de haine, ne zgîriau obrazii și totuși înaintam. Hamalii se clătinau sub greutatea lăzilor cu arme, provizii, unelte de extras aurul. Sudoarea șiroia pe grumazurile lor negre și suple. Fără să scoată un geamăt, deși muchiile ascuțite ale lăzilor le intrau adînc în carne, ei păseau ritmic, cu fața crispată, îngîndind o melodie monotonă și tristă.

Îmi plăcea să privesc la Mambo. Mușchii lui puternici și flexibili jucau sub pielea lucioasă și întinsă. Ridica cu ușurință cele mai mari greutatea și nu părea niciodată obosit. În scurtele popasuri, venca lîngă mine și-mi indica numele fiecărui copac, al fiecărei liane.

Jungla nu avea pentru el nici o taină. Îi cunoștea ascunzișurile, florile, animalele. Se împrietenise cu ea din copilărie, cînd chiuind voios, sărea peste gardul „Krealului”, acel țarc împrejmuat de co-

libe unite prin cîțiva stilpi — după obiceiul satelor zuluze — și se avînta în întunecimea codrului nepătruns.

— Asta-i Landolfia, mă învîta el arătîndu-mi o liană zveltă cu flori mari, puternic mirositoare. Din ea albiu scot cauciuc. Bun cauciuc!

Cunoșteam la perfecție din tratate liana Landolfia dar fără ajutorul lui Mambo n-aș fi izbutit s-o deosebesc din țesătura deasă și întortocheată a lianelor ce împinzese jungla ecuatorială. Landolfia e una din marile bogății ale Congo-ului.

Mambo îi mîngîia ușor cu palma trupul flexibil, îi mirosea florile, fără să le rupă și rîdea înveselit de această podoabă a pădurii lui dragi.

Alteori, ca un adevărat ghid al unui minunat și uriaș muzeu, el îmi arăta cu un gest larg niște copaci giganți ale căror prime ramuri porneau din trunchii, abia la o înălțime de 25—30 de metri.

— Mulți albi, spunea el mîndru de cunoștințele sale, caută numai abanosul, ca să facă mobile de preț. Dar aici crește lemn mai bun și mai frumos: lemn alb, roșu și galben. În sat lucrăm idoli din el, idoli fermecați, care ne ferească de duhurile rele. Am să-i fac și lui master un idol mic, să-l ferească de vrăjmași.

— Mulțumesc Mambo, dar eu nu cred în idoli.

— Vai, master ce cuvinte ai spus. Idoli se pot supăra și-l vor pedepsi pe master pentru vorbele lui.

— Numai să încerce! Mie nu mi-e teamă de ei, făcui eu rîzînd. Mai bine continuă-ți lecția de botanică. Uite, spune-mi copacul ăsta, cu scoarța putredă, cum se numește.

— Acesta este lebatou. Încearcă master, să-l lovești cu secura. Să vedem, ai puterea să tai o așchie, cît de mică?

Mi-am scos secura de la cîngătoare. Mambo surise ironic. Ros de neîncrederea lui, mi-am încordat toate puterile și cu un icnit scurt am repezit îndesat tăișul de oțel în scoarța arborelui. Se auzi un zgornot metalic și cu toată forța loviturii lama securii lunecă pe-alături nelăsînd în urmă nici măcar o zgrietură.

Mambo începu să ridă cu hohote, dar văzînd multra mea mîniosă se opri și-mi spuse blînd:

— Master să nu fie supărat. Lebatou nu poate fi tăiat cu secura. Lebatou este arbore de fier.

Într-adevăr, aveam înaintea pe unul din acei viguroși copaci ai pădurilor tropicale și ecuatoriale a căror duritate se apropie mult de cea a fierului și care constituie un năfîntrecut material de construcție.

Într-o noapte, Mambo mă trezi din somn.

— Veniți repede master, Mambo are să vă arate un lucru nemaivăzut. Repede, repede.

Am sărit din culcuș și dînd la o parte plasa care mă ferea de țînțări, am zbughit-o în întinerie după Mambo.

Din depărtare răzbăteau nedeslușit pînă la noi trosnete de copaci răsturnați, bufnituri înfundate, răgete de elefanți și țipete de gorilă.

Păsări speriate se ridicau de pe crengile arborilor și adăugau strigătul lor de spaimă peste vacarmul ce cuprinsese jungla.

— Ce s-a întîmplat? strigai eu negrului care fugea înainte.

— Veți vedea master. Acum veniți repede.

Răgetele animalelor infuriate se auzeau acum mai aproape. Părea că două armate se ciocneau într-un iureș vijelios. Strigătul teribil al gorilelor, un fel de KH — AH! KH — AH! prelungit și strident, făcea să-mi înghețe singele în vine. De odată Mambo se oări lângă un capac mai înalt și-mi făcu semn să ne urcăm în el. Doar că această treabă nu era chiar așa de ușor de executat. Eu cel puțin nu vedeam nici o posibilitate să mă cațăr pină sus.

Cu agilitatea unei pisici, Mambo se agăță de un mănunchi de liane care atârneau din copac, ca odgoanele solide ale unui catarg de corabie. Cât ai clipi, zulusul se și instalase comod pe o creangă mai groasă și-mi făcea semn să urc pe aceeași cale.

M-am agățat și eu de odgonul natural, iar Mambo mă trase sus cu destulă ușurință.

Din copac mi se deschise o privești nemaivăzută. Doi elefanți giganti pătrunseseră într-un luminii și fuseseră atacați de o turmă de gorile.

— Iată master, pongo se luptă cu elefanții, șopti Mambo.

„Pongo“ este unul din numele pe care indigenii îl dau gorilelor.

— Mulți albi m-au întrebat dacă am văzut vreodată un pongo hătându-se cu un elefant, mai spuse Mambo. Până azi nu am văzut pe nici unul.

Într-adevăr un astfel de spectacol este mai mult decît rar. În afară de Purchas, care în cartea sa apărută în 1613, vorbește de un oarecare englez Andrew Batell, care rătăcind prin pădurile virgine ar fi văzut gorile atacînd elefanți, nici un alt naturalist n-a mai îndrăznit să facă o astfel de afirmație, ba dimpotrivă au negat-o cu vehemență.

Elefantul african este mult mai puternic și mai greu de înblinzit decît fratele său din India. Părea de necrezut că sîngerosul „Pongo“, oricît de sălbatic și de curajos ar fi, să aibă îndrăzneala să dea piept cu gigantul pahiderm. Iată, însă, că eu asistam în sfîrșit la o astfel de luptă. Cei doi elefanți doborîseră tocmai crengile unde își făcuseră culcușul gorilele — un mascul bătrîn, cîteva femele și mai multe gorile tinere.

Bătrînul mascul, neobișnuit să dea înapoi în fața vreunui dușman, își ascunsese în alt copac femelele și puii, iar apoi ieșise să dea piept cu cei doi inamici. Scoțînd strigătele asurzitoare pe care le auzisem de departe, înainta legănîndu-se la dreapta și la stînga și făcînd sărituri scurte sprijinit în brațele sale lungi.

Ajungînd în fața elefanților, se bătu cu pumnii în piept și scoase din nou strigătul său de luptă.

În fața unui astfel de inamic, puternicii elefanți se dădură cu cîteva pași înapoi. Dar era prea tîrziu. Agățîndu-se de o cracă, gorila își făcuse vînt și sărise în spatele unuia dintre pahidermi. Lovindu-l peste ochi și peste urechi cu pumnii, mușcîndu-l și zgîrîindu-l, maimuța fu cît pe aci să doboare uriașul animal. Celălalt elefant, înspăimîntat, o luă la goană prin tufișuri. Tovarășul său scoțea niște răgete înfiorătoare, căutînd să apuce cu trompa trupul păros al gorilei.

Maimuța izbutea să se fcrească.

Deodată scoțînd un răget prelung, desperat, elefantul izbuti să înhațe trupul vinjos al gorilei cu trompa și s-o zvîrle la pămînt.

Maimuța dădu să sară imediat în picioare, dar colții pahidermului, lungi de aproape patru metri, se și aplecaseră amenințători

asupra ei. Încă o secundă și colosul ar fi strivit-o sub picioarele sale groase ca niște trunchiuri grele de copac.

În clipa aceea, două femei izbucniră din tufiș și scoțind țipete ascuțite, se repeziră cu furie asupra lui. Speriat, elefantul se întoarse în grabă și o rupse la fugă prin junglă, urmărit de strigătele celor două gorile care săreau în jurul masculului rănit.

Aș mai fi vrut să rămân să văd ce se întâmplă, dar Mambo mă trase de mîneacă, spunîndu-mi că e vremea să ne întoarcem în tabără.

În cea de a cincea dimineață, de la plecarea noastră din Basoko, căldura devenise insuportabilă. Aburi grei, înăbușitori se ridicau din pămînt, amețindu-ne. O liniște apăsătoare cuprinsese jungla. Chiar țipătul păsărilor încetase.

Obosiți, arși de sete, negrii înaintau cu pași impleticiți, zdrobiți de greutatea poverilor. Insuși Mambo, atît de vioi de obicei părea copleșit. Buzele lui uscate nu mai îngîneau melopea care în alte zile îi însoțea mersul ritmic. Își făcea loc cu greutate printre mîrăcinii înalți care ne împresurau din toate părțile. Nici nu mai încerca să se ferească de crengile arbuștilor. Le dădea în lături cu pieptul gol fără să-i pese de zgîrieturi.

I-am propus lui Rosechamp un popas ca să-l lăsăm pe hamali să se odihnească, dar maiorul nici nu vru să audă.

— Dacă ne oprim aici, nu ne mai urnim, spuse el. În curînd o să înceapă să plouă și atunci vrînd-nevrînd va trebui să facem un popas.

Deodată auzirăm un strigăt. Mambo se împiedicase în rădăcinile unui manglier și pierzîndu-și echilibrul se prăbușise sub greutatea balotului din spate. Gemînd de durere încercase să se ridice, dar căzu din nou la pămînt, fără puteri.

Rosechamp îi făcu semn lui Marssack.

— Să se ridice îndată! șuieră el printre dinți.

Marssack se repezi la zulus răcnînd.

— Ridică-te bestie, ridică-te că te omor în băți.

Mambo făcea eforturi desperate să se scoale de jos, dar fie că era epuizat de oboseală, fie că suferise un accident, nu izbuti mai mult decît să se salte într-un cot.

Marssack ridică cravașa și începu să-l bată cu furie.

— Scoală-te tîrîtură, scoală-te că te omor în băți.

Ceilalți hamali priveau tăcuți. Erau obișnuiți cu astfel de întîmplări căci fiecare trecuse prin unele asemănătoare.

Locotenentul Leicher își mușca unghiile subțiri și străvezii. Se vedea bine că astfel de scene îi fac rău, dar nu scoase nici un cuvînt ca să protesteze.

Uriășul Marssack gîfîia de oboseală, dar nu slăbea loviturile. Mambo, strivit, închisese ochii și își mușca buzele silîndu-se să nu strige de durere.

Nemaiputînd să rabd, m-am azvîrlit asupra sergentului.

— Oprește! Nu da! Legea... legea te oprește. Tu ești belgian. Trebuie să respecti legea belgiană. Acum, voi răspundeți de viața negrilor.

Marssack mă dădu înlături cu o simplă mișcare a brațului și continuă să-l bată.

— Scoală de jos vierme puturos, că te strivesc!

Sergentul nici nu se mai uita la mine. Cu un gest rapid i-am prins atunci cravașa și i-am smuls-o din mîini. Era a doua oară cînd luam astfel apărarea prietenului meu.

Uriășul mă privi o clipă uimit, apoi revenindu-și îmi ceru furios cravașa îndărăt:

— Ai innebunit. Dă-mi cravașa înapoi!

— De ce-l bați? Nu vezi că e rănit?

— Se prefacă! Se vede bine că nu-i cunoști. Ești agiamiu. Acum dai cu ochii înția oară de viața din colonii. Dacă nu-i bați, se pușoșesc și nu mai sint buni de nimic.

— Mambo e vrednic!

Rosechamp care asistase impasibil la discuția dintre Marssack și mine se apropie de noi și-mi spuse cu vocea lui tărăgănată.

— Joci destul de caraghios acest rol de apărător al negrilor, campion al libertății. Nu-ți stă bine deloc. Te face mult mai riol decît crezi. Înapoiază de îndată cravașa sergentului. Rolul este să-i faci pe negri să umble, al dumitale să desenezi răți. Este bine să nu uiți asta!

Stringînd cravașa în mîini i-am răspuns repezit:

— Nici nu mă gîndesc să înapoiez cravașa. Nu vedeți că e rănit? Nu poate să meargă. Degeaba îl bateți.

— Dacă e rănit, atunci să rămînă aici spuse maiorul la fel de tulburat. Hienele or să aibă grijă de hoitul lui. Doar n-o să ne grăm cu el după noi. Avem și așa destule poveri. Deci ne-am înțeles. Îi dai cravașa lui Marssack. Negrii trebuie să se teamă de el. Cravașa este însemnul puterii noastre a oamenilor albi și civilizați.

— Frumoasă civilizație!

— Domnule Spinea, ți-o spun pentru ultima oară. Ascultă ordinul superiorului dumitale!

— Puțin îmi pasă de el!

În ochii pe jumătate închiși a lui Rosechamp se aprinse o scînteie de ură. Se întoarse către Marssack și îi ordonă repezit:

— Smulge-i cravașa!

Sergentul își ridică amenințător în aer pumnii uriași ca niște ciocane grele și se năpusti asupra mea. Într-o clipă putea să mă zdrobească sub izbitura lor nimicitoare. Dar fără să-i mai dau timpul să facă vreo mișcare, mi-am smuls revolverul din tocul de piele ce-mi atîrna la șold și i l-am înfipt în piept.

— Înapoi că trag l-am prevenit eu. Și dumneavoastră, domnule maior! Dacă mai faceți un singur pas, vă prefac într-o țintă vie și știți prea bine că sint un ochitor cu care nu e bine de glumit.

Marssack se uită cu un aer timp la țeva revolverului și făcu doi pași înapoi. Aerul de nepăsare și dezinteres se șterse de pe fața lui Rosechamp. Pentru prima dată îl vedeam sub această înfățișare. Incruntat, cu gura crispată într-un rinjet cu ochi sticloși, la fel trebuie să fi arătat atunci cînd cu un simplu semn dăduse ordin să se radă de pe fața pămîntului trei sate de băștinași.

— Ai ridicat pentru a doua oară revolverul asupra unui ofițer belgian, spuse el cu o voce răgușită. Prima oară te-am iertat, dar

de data asta vei plăti. Nu acum! Poate mai târziu. Vom găsi un prilej. Cînd ai să te aștepți mai puțin pedeapsa neobrăzării te va ajunge din urmă și te va zdrobi. Să știi că maiorul Rosechamp nu uită.

După ce rosti aceste cuvinte, maiorul se întoarse și dădu ordin coloanei să se pună în mișcare.

Tăcuți și ascultători, negrii porniră înainte. După ce-mi aruncă o privire disprețuitoare Marssack se îndepărtă ultimul.

Rămăsese numai Mambo și cu mine. L-am ajutat să se ridice și după ce i-am spălat rănile cu apă din bidonul ce-l purtam la sold, i-am legat strîns glezna luxată ca să împiedic oasele să mai iasă din articulație.

Mambo mă privea cu ochii umezi.

— Mulțumesc master, șopti el. Numai Ferney s-a purtat așa cu Mambo. El a fost singurul lui prieten alb. Acum master este a doilea. Să nu crezi că un negru nu știe să iubească un prieten, să-mpere. Cînd l-au ucis pe Ferney, Mambo era tînăr, acum însă e va fi în stare să te păzească. Rosechamp n-o să poată face nici un rău lui master.

— Mulțumesc Mambo. Fii însă sigur că voi ști să mă apăr și singur.

Zulusul dete îngrijorat din cap.

— Master îl cunoaște prea puțin pe maior. Oamenii liniștiți ca el, sînt mai periculoși. Mambo ar fi fost mult bucuros să fie maiorul ca Marssack furios, să strige, să bată. Marssack rage ca elefanții și-i trece, dar Rosechamp nu uită nimic, niciodată, nici cînd bea sau nici cînd doarme.

— Fii pe pace! O să iau toate măsurile!

Ajutîndu-l să meargă, în mai puțin de jumătate de oră, fi ajunserăm din urmă pe ceilalți.

Mayorul nu-mi adresa nici un cuvînt, nu-mi aruncă măcar o privire.

Doar Leicher se apropie pe furiș de mine și îmi șopti.

— Vezi, ferește-te de Rosechamp, e tare furios. N-o arată, dar știu sigur că e.

Noaptea, Mambo se culcă lîngă mine. Abia după cîteva zile, Rosechamp avea să-mi arate că nu uitase nimic.

(Continuarea și sfîrșitul în numărul următor)